শিলচাং বেঙেনাবাৰী যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

প্ৰস্তুতকৰ্তা

শিলচাং বেঙেনাবাৰী যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (JFMC)

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)

[আই আই ই (IIE), আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু চি এম এল (CML)]

Approved

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ চি এফ (ACF)	সহকাৰী বন সংৰক্ষক (এছিচটেণ্ট কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
এ এফ ডি (AFD)	এজেন্সজ্ঞ ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটী কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ পভাৰ্টী লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাৰ্টী লাইন)
চি চি এফ (CCF)	মুখ্য বন সংৰক্ষক (চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এফ (CF)	বন সংৰক্ষক (কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি অ' এম পি ই এল অ' (COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপৰ্চুনিটিজ
ডি চি এফ (DCF)	উপ-বন সংৰক্ষক (ডেপুটী কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
ডি এফ অ' (DFO)	সাংমণ্ডলিক বন বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেলপমেণ্ট ছ'চাইটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্ট্ৰি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইট্‌ছ এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৱাই পি (FYP)	পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ য়েৰ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীণ হাউছ গেছ)
জি অ' আই (GoI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আই ই চি (IEC)	তথ্য শিক্ষা আৰু যোগাযোগ (ইনফৰমেচন এডুকেচন এণ্ড কমিউনিকেচন)

আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
এম ডি আৰ (MDR)	প্ৰধান জিলা পথ (মেজৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
এম জি এনৰেগা (MGNREGS)	মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (মহাত্মা গান্ধী নেচনেল ৰয়েল এমপ্লইমেণ্ট গেৰাণ্টি স্কিম)
এম অ' ই এফ চি চি (MoEFCC)	পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন মন্ত্ৰালয় (মিনিষ্ট্ৰী অব্ এনভাইৰ'নমেণ্ট, ফৰেষ্ট এণ্ড ক্লাইমেট চেঞ্জ)
এন এ পি (NAP)	ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন আঁচনি (নেচনেল এফৰেষ্টেচন প্ৰ'গ্ৰাম)
এন এ আৰ এম আই এল (NaRMIL)	ৰাষ্ট্ৰীয় সম্পদ পৰিচালনা আৰু আৰু একত্ৰিত জীৱিকা (নেচনেল ৰিছ'ৰ্চ মেনেজমেণ্ট এণ্ড ইণ্ট্ৰিগ্ৰেটেড লাইভলিহুড)
এন বি এম (NBM)	ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান (নেচনেল বেম্ব' মিছন)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰেষ্ট প্ৰডিউচ)
অ' বি চি (OBC)	অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী (আদাৰ বেকৱাৰ্ড ক্লাছেছ)
অ' ডি আৰ (ODR)	অন্য জিলা পথ (আদাৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
পি চি চি এফ (PCCF)	প্ৰধান মুখ্য বন সংৰক্ষক (প্ৰিন্সিপাল চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
পি এইচ চি (PHC)	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (প্ৰাইমেৰী হেল্‌থ চেণ্টাৰ)
পি এম ইউ (PMU)	প্ৰকল্প নিৰীক্ষণ গোট (প্ৰজেক্ট মনিটৰিং ইউনিট)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পাৰ্টিচিপেটৰী ৰুৰেল এপ্ৰাইজেল)
আৰ ই ডি ডি + (REDD+)	ৰিডিউচিং ইমিছন ফ্ৰম ডি-ফৰেষ্টচন এণ্ড ফৰেষ্ট ডিগ্ৰেডেছন প্লাছ
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ অ' (RO)	বনাঞ্চলিক বিষয়া (ৰেঞ্জ অফিচাৰ)
এছ চি (SC)	অনুসূচিত জাতি (ছিডিউল কাষ্ট)
এছ ডি জি (SDG)	বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য (ছাছটেইনেবল ডেভেলপমেণ্ট গ'ল্‌ছ)
এছ এল এফ (SLF)	নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা গঠন (ছাছটেইনেবল লাইভলিহুড ফ্ৰেমৱৰ্ক)
এছ পি পি (Spp)	স্পেচিছ
এছ টি (ST)	অনুসূচিত জনজাতি (ছিডিউল ট্ৰাইব)
এছ ডব্লিউ অ' টি (SWOT)	সবলতা, দুৰ্বলতা, সুবিধা আৰু ভাবুকি (ষ্ট্ৰেংথ, উইক্‌নেছ, অপৰচুনিটি এণ্ড থ্ৰেট)
টি ভি (TV)	ট্যাংগা গাঁও (ট্যাংগা ভিলেজ)
টি ভি (TV)	টেলিভিছন
ডব্লিউ এল এছ (WLS)	বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য (ৱাইল্ড লাইফ ছেংচুৰী)
ডব্লিউ পি এ (WPA)	বন্যপ্ৰাণী (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৭২ (ৱাইল্ডলাইফ (প্ৰ'টেকচন) এক্ট-১৯৭২)
ডব্লিউ পি চি (WPC)	কৰ্ম পৰিকল্পনা চক্ৰ (ৱৰ্কিং প্লেন চাৰ্কোল)

গছ, জোপোহা গছ, ঘাঁহ-বন-লতা আদিৰ স্থানীয় আৰু বৈজ্ঞানিক নাম

ক্ৰমিক নং	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
গছ		
১	আগৰ	একুইলাৰিয়াআগালোচা
২	আঁহত	ফিকাছৰেলিগোচা
৩	আজাৰ	লেজেৰষ্ট্ৰ'মিয়াফ্ৰ'ড্ৰেগেঞ্চ পাৰছ
৪	আম	মেঙ্গিফাৰাইণ্ডিকা
৫	আমাৰি	আমোৰাৱাল্লিচি
৬	আমৰা	স্পনডিউমপিন্নেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৭	ক'লাজামু	ছিজিগিডমকিউমিনি (এল) স্কীলছ
৮	আমৰা	স্পনডিউমপিন্নেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৯	আমলখি	ফিলান্থাচেম্বলিকা
১০	অশোক	ছাৰাকাইণ্ডিকা
১১	বাদাম (জঙ্গলি বাদাম)	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
১২	বহৰা (ভোমোৰা)	টাৰ্মিনালিয়াবেলেৰিকা
১৩	বন আম	মেঙ্গিফেৰা আইলভেটিকা
১৪	বন জলকীয়া	ক্ৰিপ্তটোকেৰিয়ামিগডেলিনা
১৫	বান্দৰ লাঠি	কাছিয়া নোডোচা
১৬	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডুকুলাটা
১৭	বেল	এগ্লেমাৰ্মেলোচ
১৮	ভাতঘিলা	অৰক্সিলামইণ্ডিকা
১৯	ভেলকৰ	ট্ৰিৰিয়ানুদিফ্লুৰা
২০	বগীজামু	ইউগেনিয়া প্ৰেছ'ক্স
২১	বগৰী	জিজিফাচ জুজুবে
২২	বহাট	আৰ্টোকাৰপাচলেকোচা
২৩	বনলিচু	নেফিলিয়ামলঙ্গানা
২৪	বন পনিয়ল	মিলিউছাৰকছবাৰ্গিয়ানা
২৫	বৰপাত	এইলান্থাছ গ্ৰেণ্ডিছ
২৬	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডোনকুলেত

২৭	গেন্ধেলি পমা	ডায়ছ'কচিলামহামিল্টনি
২৮	ঘোঁৰা নিম	মেলিয়াজেডাৰাচ
২৯	শিলিখা	টার্মিনালিয়াচিত্রিনা
৩০	শিঙৰী	কাষ্টানপচিচ স্পেছিছ
৩১	সোণাৰু	লিষ্টেপলিয়াস্থা
৩২	জামু	চিজিজিয়ামকিউমিনি
৩৩	জাতি পমা	টোনাচিলিয়ালা
৩৪	কদম	এন্থোচিফালাচকাদাম্বা
৩৫	কঁঠাল	আর্টোকাৰপাচইন্টিগ্রিফলিয়া
৩৬	কাঠিজামু	চিজিজিয়ামকিউমিনি
৩৭	লেতেকু	বাকাৰিয়াচেপিডা
৩৮	মণিপুৰী ওৰহী	পার্কিয়াৰক্সবার্গি
৩৯	মণিশাল	চেপিণ্ডাছমুকুৰচি
৪০	মদাৰ	এৰিথ্রিনাষ্ট্রিক্টা
৪১	মাহুদি	ক্রটন জৌফ্রা
৪২	মজ	আলবিজিয়ালুকিডা
৪৩	নাহৰ	মেচুৰাফেৰা
৪৪	ঔটেঙা	ডিল্লেনিইণ্ডিকা
৪৫	পনিয়ল	ফ্লেকৰটিয়াক্টাফেৰাক্টা
৪৬	পমা	টনাচিলিয়ালা
৪৭	শাল	শ্বৰেৰোবাষ্টা
৪৮	চতিয়না	এলষ্টোনিয়াস্কোলাৰিচ
৪৯	সোণাৰু	কাছিকা ফিষ্টুলা
৫০	তেজপাত	চিন্নামুমটামালা
৫১	তেতেলি	টামাৰিণ্ডাচইণ্ডিকা
৫২	তিতাচপা	টালৌমাফেল্লোকাৰপা
৫৩	ঔটেঙা	ডিল্লেনিইণ্ডিকা
৫৪	উৰিয়াম	বিস্কোফিয়াজাভানিকা
৫৫	ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াভিল্লোচা

এন টি এফ পি		
১	বন নহৰু	এলিয়াম টিউবাৰচামৰোট. এক্স স্প্ৰেং
২	বন তুলসী	অ'কিমাম্বাচিলিকাম এল
৩	ঢেকীয়া	ডিপ্লাজিয়ামেচকুলাণ্টাম
৪	কলমৌ	আইপমিয়া একুৱাটিক ফ্ৰস্ক
৫	মাটি কান্দুৰি	অল্টাৰনান্থাৰাছেছিলিচ (এল)
৬	পিপলি	পাইপাৰ লঙ্গাম এল
৭	তৰা	আলপিনিয়াআলুঙ্গাচ
৮	কচু	ক'ল'কাচিয়াস্কুলেণ্টা এল

গুল্ম, জোপোহা আদি		
১	আবু-টেঙা	এণ্টিডেচমাচিদাম ৰেট্জ
২	অগৰা	ট্ৰুইমফেট্টাৰহম্বোইডিয়াজেক
৩	আছাম লতা	ইউপ'টৰিয়াম অ'ডৰেটাম
৪	বগীতৰা	আলপিনামোল্লুচেনচিচ
৫	ভাত-তিতা	চলানামটোৰভাম ছোৱাৰ্টজ
৬	ভেদাইলতা	হাইডোটিচকেনডেঞ্চ
৭	ভেকুৰি	চলনামইণ্ডিকাম
৮	ভতুৱাশাক	চিনোফডিয়াম এলবাম লিন
৯	বৰ মানিমুনি	হাইড্ৰ'কটিলেচিয়াটিকা লিন
১০	বন ধনীয়া	ৰেনোনকুলাছচেলাৰাটাছ লিন
১১	দোৰোন শাক	লিছাচলানাটা
১২	দীঘলতি	লিট্ছিয়াচেলিফিক'লিয়া
১৩	হেলচি	এনহাইড্ৰাফ্লুকটোৱানচ লৌৰ
১৪	যমলাখুঁটি	কষ্টাচ স্পেচিয়াচ এছ এম
১৫	কণা শিমলু	কমেলিয়ানাডাফুচাবেৰুণ এফ
১৬	কৌপাত	ফ্ৰিনিয়াম স্পেচিচ
১৭	খুতুৰা	আমাৰান্থাচভিৰডিচ লিন
১৮	লাজুকী লতা	মিম'চা পুডিকা লিন
১৯	মাটি কাদুৰি	অল্টাৰমান্থাৰাছেছিলচ (এল) বিআৰ
২০	মাখিলতি	ফ্ৰেমিঙ্গিয়াষ্ট্ৰোবিলিফেৰা
২১	ইকৰা	ফ্ৰেগমিটেছকাক্ৰা (ৰেট্জ) ট্ৰিন
২২	টেঙেচি	মাৰ্চিলিয়াকুদ্ৰিফলিয়া

২৩	তিতাফুল	ফ্লুগোকান্থাছথাৰ্চিফ্লোৰাচ
২৪	সৰুমানিমুনি	হাইড্ৰোকটিলেচিথ্নিপিঅ'ডছলিম্ক
ঘাঁহ-বন-লতা আদি		
১	ইকৰা (ইক্ৰা)	এৰিন্থাচৰেভেনি
২	জাৰ্মানী বন	ইউপাটৰিয়ামঅডৰেটাম
৩	কুশ	চেচিহাৰামস্পণ্টেনিয়াম
৪	মেঘেলা	ছচ্ছাহাৰমাৰোণ্ডিনেচিয়াম
৫	নল	ফ্ৰেগমিটেস্কাৰ্কা
৬	সৌ	পলিনিয়া চিলিয়াটি
৭	চাংগ্ৰেছ	ইম্পাৰেটাআৰুণ্ডিনেকা
বাঁহ		
১	বজাল	ছেউডোষ্টাকিমপলিমৰফাম
২	শিলজাতি	বাম্বুচা পেলিড
৩	কঁটা বাঁহ	বাম্বুচাআৰুণ্ডিনেচি
৪	মুলি	মেলোকান্নাবেম্বোছ'ইডছ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম
	অধ্যায় - এক
১	পৰিচয়
২	এলেকাটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা
৩	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা
৪	জীৱিকাৰ সম্পদ ৰূপৰেখা আৰু স্পৰ্শকাতৰতা
৫	উপলব্ধ পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী
	অধ্যায় -দুই
৬	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু ভাবুকি আৰু দূৰত্ব বিশ্লেষণ
৭	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৮	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৯	বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা
১০	প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট
	অধ্যায় -তিনি
	তালিকা, মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট

Approved by

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

শিলচাং বেঙেনাবাৰী যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - এক

১। পৰিচয়

১.১ : প্ৰকল্পৰ বিষয়ে ঃ

অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)ৰ লক্ষ্য হৈছে ‘বহুমুখী আঁচনিৰ জৰিয়তে অসমৰ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনি কাৰ্যক্ষম কৰা আৰু আঁচনিৰ লক্ষ্যস্থানসমূহত বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, যাতে বনজ আৰু অবনজ সম্পদসমূহৰ দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰক্ৰিয়াক উদগনি জনাব পাৰি।’ এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যক এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ পৰিৱেশ ব্যৱস্থা পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়াৰ লগতে সম্প্ৰদায়সমূহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰিব পৰা যায়, যাতে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰ নিশ্চিত হয়।’ অসম চৰকাৰৰ সহযোগত এই প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰ যোগান দৰিছে এজেন্সী ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট (এ এফ ডি) অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স বিকাশ এজেন্সীয়ে। উল্লিখিত প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনকে ধৰি সকলো কাম কৰিবলৈ অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প ছ’চাইটী (এ পি এফ বি চি ছ’চাইটী) বাধ্য।

১.২ ঃ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন

বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূল্য সংযোজনেৰে জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰসাৰৰ বাবে এই প্ৰকল্পত ব্যৱসায়িক প্ৰচাৰ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ্ৰহী। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা চাপৰ ফলত এনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমানে উপলব্ধ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু বজাৰ সেৱাসমূহৰ বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মূল্য সংযোজনৰ অনুসন্ধান কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ লগতে অবনজ নিৰ্ভৰশীল জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসন্ধান কৰি সম্প্ৰদায়সমূহৰ সদস্যসকলক দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সফলতা বৃদ্ধি কৰা উচিত।

উক্ত প্ৰকল্পৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা বিকাশৰ আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ’প্ৰেনিয়ৰশ্বিপ (আই আই ই) গুৱাহাটী, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ’ফাইনেন্স এণ্ড লাইভলিহুড ডেভেল’পমেণ্টৰে এক মহাজোঁট গঠন কৰা হৈছে। এই মহাজোঁটক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধি (কনছালটিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ’ প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপৰ্চুনিটিজ)ৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট চমুকৈ কম্পেল’ হিচাপে নামকৰণ কৰা হৈছে।

এই প্ৰকল্পৰ নিয়ম অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত ‘বিভিন্ন গাঁৱত অভিযান আৰু বন উন্নয়ন, বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল লোকসকলক জীৱিকা সমৰ্থন আৰু লক্ষ্য অনুসৰি দীৰ্ঘম্যাদী বন ব্যৱস্থাপনা’ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ইয়াত বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা বিকাশ উভয়ে অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

১.৩ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

অসমৰ মৰিগাঁও জিলাত অৱস্থিত শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই তথ্যত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। এই জে এফ এম চি মৰিগাঁও ৰাজহ চক্ৰৰ অধীনৰ নগাঁও সংমণ্ডলৰ মায়ং খণ্ডত অৱস্থিত। সম্প্ৰদায়ৰ সবিশেষ পৰৱৰ্তী খণ্ডত উল্লেখ কৰা হৈছে।

২।   অঞ্চলটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা

২.১ ঃ সাধাৰণ বৰ্ণনা ঃ

নগাঁও বন সংমণ্ডল অঞ্চলটো ১৯খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু ১৬খন প্ৰস্তাৱিত বনাঞ্চলৰ পুনৰ নিৰ্ধাৰিত চাৰিসীমাৰে প্ৰশাসনীয় জিলা মৰিগাঁও আৰু নগাঁও আৰু কলিয়াবৰ মহকুমাৰে নগাঁও জিলাত অৱস্থিত। ভৌগোলিকভাৱে অক্ষ্যাংশৰ ৯২°০’ আৰু ৯৩°৩০’ পূব আৰু ২৫°৩০’ আৰু ২৬°৩০’ উত্তৰ দ্ৰাঘিমাংশত অৱস্থিত।

তলত দিয়াৰ দৰে জিলাখনৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ বিস্তৃত হৈ আছে

ক) নগাঁও জিলা (নগাঁও আৰু কলিয়াবৰ মহকুমা)

১) বৰপানী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২) লুটুমাই সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৩) পিলখানা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৪) জাকোটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ প্ৰথম সংযোজন

৫) হীৰাপূজা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৬) ডবকা (অংশ) সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৭) কাফিতলি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৮) বামুণী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৯) উত্তৰ ডিজু সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১০) দক্ষিণ ডিজু সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১১) খোৰাং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১২) বাগছাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৩) কামাখ্যা পাহাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৪) মাধাপাৰা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৫) বৰাপানী (ধনশিলা) প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ প্ৰথম সংযোজন

১৬) কন্দলী প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৭) দেওসুৰ পাহাৰ প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৮) হাতীমূৰা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১৯) শালবাৰী প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২০) চকুৰঙা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২১) বৰজুৰি প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২২) ধলপাহাৰ প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২৩) লেংটেং প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২৪) কঁঠালগুৰি প্ৰস্তাৱিত লালপাহাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

খ) মৰিগাঁও জিলা

১) সোণাইকুছি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২) খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৩) বৰবৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৪) কিলিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৫) দোৱাদলনি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৬) তেতেলিয়া বঘৰা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৭) বসুন্ধৰি প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৮) বহা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৯) গোৱৰ্ধন প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১০) চৰাইহাগী হাতীমূৰীয়া প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

বেছি ভাগ সংৰিক্ষত বনাঞ্চলেই কাৰ্বিং আংলং পাহাৰ আৰু মেঘালয় পাহাৰৰ পাদদেশত অৱস্থিত আৰু সোণাইকুছি খোলাহাট ডবকা (অংশ), কাটিফলি, খোৰাং, দক্ষিণ ডিজু আৰু বাগছাৰ বনাঞ্চলকেইখন ঢাপ বিশিষ্ট।

২.২ ঃ অৱস্থান

সংমণ্ডলটোত এই বনাঞ্চলসমূহ সমভাৱে বিস্তৃত নহয়। বেছিভাগ বনাঞ্চলেই সংমণ্ডলটোৰ দক্ষিণ অংশত অৱস্থিত। ২২খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ভিতৰত ১৩খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চল নগাঁও আৰু কাৰ্বি আংলং সীমাৰ ভিতৰত অৱস্থিত আৰু ৰাজ্য হিচাপে মেঘালয়ৰ সীমান্তত অৱস্থিত। সমগ্ৰ সংমণ্ডলটোৰ অধীনৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ মাটিকালি হ'ল প্ৰায় ৩৭১ বৰ্গকিলোমিটাৰ। বনাঞ্চলসমূহ ভৌগোলিকভাৱে পূব অক্ষ্যাংশৰ ৯২°০' আৰু ৯৩°৩০' আৰু দক্ষিণ দ্ৰাঘিমাংশৰ ২৫°৩০' আৰু ২৬°৩০'ত অৱস্থিত।

২.৩ ঃ মাটিৰ প্ৰকাৰ

খাচী পাহাৰৰ দক্ষিণ ভাগৰ এঢলীয়া এলেকা খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলাৰে গঠিত। উত্তৰ কাৰ্বি আংলং পাহাৰৰ প্ৰায় সমগ্ৰ এলেকা জুৰি ব্যাপক পৰিমাণে খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলা অথবা পত্ৰাকৃতিৰ গ্ৰেণাইট শিলেৰে গঠিত। খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলা (Gneiss) ঘাইকৈ স্ফটিক তথা মণিযুক্ত উপাদান, চুম্বকীয় মণিক আৰু অভ্ৰমণিৰে গঠিত। বাৰেবৰণীয়া ভূভাগত প্ৰায়েই ৰূপান্তৰিত শিলা আৰু পাললিক বা গেদীয় শিলাৰ সংযোগ দেখা যায়। অৱশ্যে খনিজ উপাদানযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলাময় এলেকাত ক্ষুদ্ৰ কণাযুক্ত শিলাৰ অনুপস্থিতি লক্ষণীয়। এই এলেকাৰ আশেপাশে কিছু অংশত স্থানিকভাৱে ব্যাপক পৰিমাণে লৌহ উপাদানযুক্ত বালিয়া শিল আৰু লৌহ উপাদান মিশ্ৰিত বালিযুক্ত মাটিও ব্যাপক ঠাইজুৰি দেখা যায়। পাৰ্বত্য এলেকাৰ মাটি সাধাৰণভাৱে বোকাময় আৰু বালিচহীয়া। বনাঞ্চলৰ গছগছনিৰ বৃদ্ধিৰ বাবে এনেধৰণৰ মাটিয়েই উপযুক্ত আৰু ভাল। পাহাৰৰ ওপৰভাগৰ শিলাময় এঢলীয়া এলেকাৰ বাহিৰে এনে ধৰণৰ মাটিৰ স্তৰ যথেষ্ট গভীৰ। পাৰ্বত্য এলেকাৰ মাটি ঘাইকৈ ক্ষয় হোৱা ৰূপান্তৰিত শিলা, বালিয়া

শিলৰ কণিকা আৰু পচন উপাদানেৰে গঠিত। অঞ্চলটোৰ শিলা আৰু মাটিত লৌহ উপাদান থকা কাৰণে এইবোৰ ৰঙচুৰা। এই মাটিত থকা শিলাৰ কণিকা আৰু মণিৰ অপূৰ্ব মিশ্ৰণ লক্ষণীয়। এনে মাটি সদায় বোকামাটিৰ দৰে আৰ্দ্ৰ আৰু অত্যন্ত পিচল। শুকান অৱস্থাত এই মাটি মুৰমুৰীয়া আৰু বালিযুক্ত। শৈলশিৰা আৰু পাহাৰৰ এঢলীয়া এলেকাত বৰষুণৰ ফলত মাটিৰ খনিজ, জৈৱিক আৰু অন্যান্য ভাল ভাল উপাদানবোৰ পানীয়ে ধুই নিয়াৰ বাবে এই এলেকাৰ মাটিৰ উৰ্বৰতা দ্ৰুতভাৱে নিঃশেষ হয়।

সমতল এলেকাৰ মাটি পলসেৰে গঠিত। এই পলসুৱা মাটি আকৌ দুই প্ৰকাৰৰ। যেনে— (ক) কলং নৈলৈকে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পলসুৱা এলেকা আৰু (খ) যমুনা-কপিলী পলসুৱা এলেকা। নদীৰ উৎসৰ শিলা ভৌগোলিকভাৱে পৃথক হোৱা কাৰণেই এই দুই এলেকাৰ পলসুৱা মাটিৰ প্ৰকাৰ পৃথক পৃথক। তদুপৰি, পানীৰ প্ৰবাহ আৰু ইয়াৰ উথানৰ লগতে বানে কঢ়িয়াই অনা গেদ আদিৰ উপাদানো পৃথক পৃথক হোৱা কাৰণেও এই দুই প্ৰকাৰৰ পলসুৱা মাটিৰ প্ৰকাৰো পৃথক পৃথক। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পলসুৱা মাটিত বালি আৰু পলসৰ পৰিমাণ অধিক।

২.৪ ঃ পানী

সংমণ্ডলটোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহৰ মাজেৰে বা কাষেৰে বৈ যোৱা বহুকেইখন নদী আৰু জুৰি আছে, পাহাৰৰ ওপৰ অংশৰ বাহিৰে সাধাৰণতে ইয়াত পানীৰ অভাৱ নহয়। গোটেই অঞ্চলটোৰ উত্তৰ সীমাৰে বৈ গৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী। এই সংমণ্ডলৰ মাজেৰে বৈ অহা বহু জান-জুৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰত মিলিত হৈছেহি। এই সংমণ্ডলৰ অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ আন এক নদী হৈছে কলং। এই নৈখনৰ লগতে কাৰ্বি আংলং আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা বহু জান-জুৰি আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰত মিলিত হৈছেহি।

ইয়াত পানীৰ পৰ্যাপ্ততা যথেষ্ট আৰু কুঁৱা খান্দিলেই পানী পোৱাটো কঠিন নহয়। বাৰিষা কালত কোনো কোনো ঠাইত পাঁচফুট মান খান্দিলেই পানীৰ স্তৰ পোৱা যায়। আনহাতে খৰাং বতৰত এই পানীৰ উচ্চতা ত্ৰিছ ফুটতকৈ তললৈ সাধাৰণতে নামি নাযায়।

২.৫ ঃ জলবায়ু

ইয়াৰ জলবায়ুৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল অতি মাত্ৰাত আৰ্দ্ৰতা। উষ্ণতাও যথেষ্ট বৃদ্ধি পায় যদিও সঘনে বৰষুণ-বজ্ৰপাতৰ ফলত উষ্ণতা নিয়ন্ত্ৰণত থাকে। গতিকে ইয়াত ঋতুৰ চৰম উষ্ণতা আৰু আৰ্দ্ৰতা দেখা নাযায়। বছৰি গড় বৰষুণৰ পৰিমাণ ২.৯৬ মিলিমিটাৰৰ পৰা ৩৪১.৬২ মিলিমিটাৰ। তুলনামূলকভাৱে শুকান অঞ্চল হ'ল ধিং (ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সমভূমি) আৰু ইয়াত গড় বৰষুণৰ পৰিমাণ হ'ল ১২৭০-১৫২৪ ইঞ্চি।

২.৬ ঃ পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য

বনাঞ্চলসমূহ উত্তৰ গ্ৰীষ্মপ্ৰধান সেমেকা ঋতু অনুযায়ী পাত ধৰা বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰৰ (উপ-গ্ৰুপ-৩৬)। এই

বনাঞ্চলসমূহ দুটা বিভাগত বিভক্ত। ইয়াৰে এটা অংশ শাল অৰণ্য। কিন্তু দীৰ্ঘদিন ধৰি কৰি অহা জুম খেতি, নিয়ন্ত্ৰণহীনভাৱে গছকটা আৰু জুয়েৰে জ্বলাই দিয়াৰ ফলত বনাঞ্চলৰ বিভিন্ন এলেকাৰ বৈশিষ্ট্যৰ বিভিন্ন ধৰণৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। এই বিষয়টোৰ বিশদ বিৱৰণৰ বাবে তলত বনাঞ্চলসমূহক এনেদৰে বিভিন্ন শ্ৰেণীত বিভক্ত হৈছে—

ক) শাল

খ) শুকান বিবিধ প্ৰকাৰ

গ) পশ্চিম বিবিধ প্ৰকাৰ

ঘ) নদী অৱবাহিকা এলেকা

ঙ) তৃণভূমি এলেকা

চ) জলাশয় এলেকা

সোণাইকুছি বনাঞ্চলৰ দক্ষিণ-পশ্চিমত অৱস্থিত শাল গছৰ বন। এই বন শেষ হৈছে উত্তৰ-পূবৰ ডিজু (উত্তৰ) উপত্যকাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চললৈকে। এই এলেকাত স্থানীয় বৈশিষ্ট্য সম্পন্ন আন কেতবোৰ প্ৰজাতিৰ গছ-গছনিৰ মিশ্ৰণ ঘটিছে এই বনাঞ্চলত। এই প্ৰজাতিৰ গছ-গছনিবোৰ হৈছে কৰৈ, জামু, আজাৰ, চাম আদি। এই গছ-গছনি সেমেকা এলেকাজুৰি দেখা যায়। আনহাতে গমাৰি, চপা, আমৰি, পমা, ভেৰু, শিমলু আদি গছ সম্পূৰ্ণ শাল বনাঞ্চলতেই অৱস্থিত।

এই সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ গছ-গছনিৰ প্ৰধান তিনিটা প্ৰজাতি হৈছে আজাৰ, ভেলকৰ, খৰিঅ'ৰি, বাজী-ঔ, টিনপাতি, আমলখি, সৈৰা, বন-জামু আদি। তদুপৰি, ভেলকৰ, আজাৰ, বাঁহ, আমলখি, খলিঅ'ৰি, বন-জামু, সৈৰা, কাঞ্চন, টিনপাতি, ঢেকীয়া, তৰা, কেতুৰি, জাৰমণি, মূৰফুলা আদি গছ-গছনিও ইয়াত আছে।

২.৭ ঃ জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ প্ৰত্যাহ্বান

- অবৈধ অহা-যোৱা আৰু বাসস্থান, মাছমৰা, জন্তু চিকাৰ কৰা, জন্তু চৰোৱা আৰু গছ-কাঠ আৰু অন্যান্য বন উৎপাদন সংগ্ৰহ।

- **বান আৰু নদীৰ খহনীয়া ঃ** বানপানীৰ কাৰণে ইয়াত হোৱা খহনীয়াৰ ফলত নদীৰ পাৰৰ বনাঞ্চলসমূহ ইয়াৰ গছ-গছনি সহিতে খহনীয়াত আক্ৰান্ত হয়। মূল্যৱান গছ-গছনি যেনে শিমলু প্ৰজাতি আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদসমূহ বিশেষভাৱে সোণাইকুছি, কুকুৰাকাটা পাহাৰ বনাঞ্চল খহনীয়াৰ কবলত পৰি আহিছে।

- **ধুমুহা ঃ** বৰষুণৰ সময়ছোৱাত হোৱা বিধ্বংসী ধুমুহাই গা-গছ ভঙা আৰু উভলা কাৰ্য সংঘটিত কৰি আহিছে। ইয়াৰ ফলত বনাঞ্চলসমূহত যথেষ্ট ক্ষতি হৈছে। এই ক্ষতি অধিক দেখা যায় মুকলি শাল অৰণ্যসমূহত।

- **জুই ঃ** ঘাঁহনি অঞ্চলত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহ জুইৰ ভয়াৱহতাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।

- **বছৰি বানপানী ঃ** অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত বানপানী হ'ল এক বাৰ্ষিক সমস্যা। এই সময়ছোৱাত বন্যপ্ৰাণীসমূহ ক্ষতিগ্ৰস্ত হয় আৰু বহু সময়ত সেইবোৰ আঘাতপ্ৰাপ্ত অথবা মৃত অৱস্থাত উদ্ধাৰ হয়।

২.৮ ঃ অধিকাৰ আৰু ৰেহাই

সংৰক্ষিত বনাঞ্চল গঠনৰ প্ৰাৰম্ভিক সময়ত প্ৰতিখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বিপৰীতে উল্লেখ কৰা জাননীত প্ৰকাশ পোৱামতে বনাঞ্চলৰ লোকসকলক প্ৰদান কৰা অধিকাৰ আৰু ৰেহাই সাহায্যৰ বিস্তৃত বিৱৰণ হ'ল—

১। বৰপানী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) শিঙিমাৰীৰৰ পৰা বৈঠালাংছু

খ) শিঙিমাৰীৰ পৰা লেংৰি

২। লুটুমাৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) দাহপাৰাৰ পৰা বৰথল

খ) দোমাইঠগিৰ পৰা বৰপানী নদী

৩। বাগছাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) ফুলগুৰি গাঁৱৰ পৰা কাহাংতাৰান

খ) চিৰাং (দেওসুৰ) গাঁৱৰ পৰা কাহাংতাৰান

৩। গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা

৩.১ মূল তথ্য

শিলচাং বেঙেনাবাৰী এখন ৰাজহ গাঁও আৰু ই মৰিগাঁও জিলাত অৱস্থিত। ২০১৫ চনৰ জুলাই মাহত জে এফ এম চিটো নগাঁও সংমণ্ডল প্ৰশাসনৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা হয় (পৰিশিষ্ট-IIIত পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ দিয়া হৈছে)। এই জে এফ এম চিটো চাৰিটা চুবুৰী যেনে বেঙেনাবাৰী, ডহালি, দৰাপানী আৰু শিলচাং কলবাৰীৰে গঠিত।

তালিকা-ক ঃ জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য

বিষয়	মূল তথ্য
জে এফ এম চিৰ নাম	শিলচাং বেঙেনাবাৰী
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম	শিলচাং গাঁও পঞ্চায়ত
ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	মৰিগাঁও
জিলাৰ নাম	মৰিগাঁও
বন সংমণ্ডলৰ নাম	নগাঁও
বন আঞ্চলিকৰ নাম	পশ্চিম আঞ্চলিক ধৰমতুল
বন লাটৰ নাম	শিলচাং উপ-লাট
গঠন হোৱা বছৰ	২০১৫
পঞ্জীয়ন নম্বৰ	এন এ চি/এন/৩৭
জে এফ এম চিৰ সীমাৰ বৰ্ণনা	উত্তৰ ঃ খোলা পথাৰ দক্ষিণ ঃ খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চল পশ্চিম ঃ নেলী পূব ঃ খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

উৎস ঃ জে এফ এম চিৰ তথ্য আৰু ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত অনুষ্ঠিত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা।

৩.২ ঃ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা

কাৰ্যকৰী সমিতি আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা তলৰ তালিকাত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। (পৰিশিষ্ট-IV ঃ স্বাক্ষৰিত তালিকা, পৰিশিষ্ট-V ঃ জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ)

তালিকা-খ ঃ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ

নাম	বয়স	ঠিকনা	শিক্ষাগত অৰ্হতা	যোগাযোগ নম্বৰ	পদবী
মানকুছি মান্তা	৪৪	শিলচাং	উচ্চতৰ মাধ্যমিক	৯৮৫৪২৯৩৬১৬	সভাপতি
ৰজনীকান্ত শইকীয়া	৪৮	সোণাপুৰ		৯৫৭৭৪৭৯৩৮২	সদস্য সচিব
বলেন্দ্ৰ কোঁৱৰ	৩২	ডাহালি	দশম শ্ৰেণী	৯০৮৫৬১৫১১৫	সদস্য
উদ্ধৱ পাটৰ	৪৮	বেঙেনাবাৰী	উচ্চ মাধ্যমিক	৯৬১৩৯৯২২৩৮	সদস্য
ৰামেশ্বৰী পাটৰ	৫৫	ডাহালি	উচ্চ মাধ্যমিক	৯৫৭৭০২১৬৯১	সদস্য
বকুলী পাটৰ	৩৫	মাকাৰিয়া	মেট্ৰিক উত্তীৰ্ণ	৭০৮৬৪৫৬৫২৫	সদস্য
কমল বড়ো	৪২	শিলচাং		৯৯৫৪৩৫৬০৩৪	সদস্য
বকিন্দ্ৰ কোঁৱৰ	৪৪	শিলচাং		৮১৩৬০৪৯৭১১	সদস্য
সনাতন পাটৰ	৩০	শিলচাং		৯৫৭৭২৯৭৪৪৪	সদস্য
গোলাপী কোঁৱৰ	৪৪	শিলচাং	মেট্ৰিক উত্তীৰ্ণ	৭৩৯৯৪৪৫৫৪৩	সদস্য
ৰীতা বড়ো	৫২	শিলচাং		৯৮৫৯২৭৭৪০৪	সদস্য

উৎস ঃ জে এফ এম চিৰ তথ্য।

৩.৩ ঃ পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি

গাঁওখনত বাস কৰা মুঠ ৮৭৬টা পৰিয়ালৰ ভিতৰত ২০০টা পৰিয়ালত সমীক্ষা চলোৱা হয়। ৬৭৫টা পৰিয়াল দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ।

তালিকা-গ ঃ জনসংখ্যাৰ ৰূপৰেখা

প্ৰকাৰ	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	পুৰুষ	মহিলা	সৰ্বমুঠ
অনুসুচিত জনজাতি (এছ টি)	১৯৯	৪১৫	৪৪২	৮৫৭
অনুসূচিত জাতি (এছ চি)	১	১	২	৩
অন্যান্য	০	০	০	০
সৰ্বমুঠ	২০০	৪১৬	৪৪৪	৮৬০

গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ৮৬০জন। ইয়াৰে ৪১৬জন পুৰুষ আৰু বাকীখিনি মহিলা। গাঁওখনৰ জনসংখ্যাৰ ৩গৰাকী অনুসূচিত জাতিৰ আৰু ৮৫৭গৰাকী অনুসূচিত জনজাতি শ্ৰেণীৰ।

ইয়াৰ পৰা এইটো দেখা গ'ল যে—

১) এটা পৰিয়ালত গড় জনসংখ্যা হ'ল ৪জন

২) লিংগ অনুপাত হ'ল প্ৰতি ১০০০গৰাকী পুৰুষৰ বিপৰীতে ১০৬৭গৰাকী মহিলা

তালিকা-ঘ ঃ বয়স অনুপাতে লোকৰ সংখ্যা

বয়স শ্ৰেণী	৫ বছৰৰ তলৰ	৫-৮ বছৰৰ ভিতৰত	১৮-৪৫ বছৰৰ ভিতৰত	৪৫-৬০ বছৰৰ ভিতৰত	৬০ বছৰৰ ওপৰৰ
পুৰুষ	২০	১০৩	১৮৭	৭৩	৩৩
মহিলা	৩৫	১২২	২১৮	৪৫	২৪
সৰ্বমুঠ	৫৫	২২৫	৪০৫	১১৮	৫৭

৩.৪ ঃ শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ

শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ ৰূপৰেখা তালিকা 'ঙ'ত উল্লেখ কৰা হৈছে—

তালিকা-ঙ ঃ শিক্ষাৰ বিৰৰণ

বয়স-শ্ৰেণী	প্ৰাথমিক	মধ্য ইং	উচ্চ মাঃ	উচ্চতৰ মাঃ	স্নাতক	স্নাতকোত্তৰ	অশিক্ষিত
২৫ বছৰৰ তলৰ	৭০	৭৬	১২৫	৮	৯	০	২
২৫ বছৰৰ ওপৰৰ	১৪৫	১০৪	৯১	৫	৩	০	১৬৭
সৰ্বমুঠ	২১৫	১৮০	২১৬	১৩	১২	০	১৬৯

গাঁওখনৰ ৮০ শতাংশতকৈ অধিক লোক শিক্ষিত। বেছিভাগ গাঁৰৰ সদস্যয়ে বিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰে শিক্ষিত। আনহাতে, কেইটামান পৰিয়ালতহে কলেজীয়া শিক্ষা লাভ কৰা সদস্য আছে।

সচৰাচৰ জীৱিকাৰ দক্ষতা বিভিন্ন ধৰণে গ্ৰহণ কৰা হয়— আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক। জে এফ এম চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিকৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি দক্ষতা বিকাশ। এই অঞ্চলৰ লোকসকল তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ ঃ

(১) কৃষি

(২) বয়ন

(৩) গাহৰি পালন

৩.৫ ঃ ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ

গাঁওবাসী মূলতঃ কৃষি আৰু পশুধন প্ৰতিপালনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

গাঁওখনত ভূমিৰ ব্যৱহাৰৰ ধৰণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

কৃষিভূমি ঃ ৩৬.৪৪ শতাংশ

গছ-গছনিৰে আবৃত অঞ্চল ঃ ৪৬.৮৬ শতাংশ

বাসস্থান ঃ ১২.৭৭ শতাংশ

জলাশয় ঃ ০.৭৫ শতাংশ

পতিত ভূমি ঃ ৩.১৭ শতাংশ

৩.৬ ঃ ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ

ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি পৰিয়ালসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়াধৰণৰ—

* ১.৩৬ শতাংশ পৰিয়াল ভূমিহীন
* ৫৪.৭৯ শতাংশ পৰিয়াল উপান্ত কৃষক (২ হেক্টৰতকৈ কম)
* ৩৫.৬১ শতাংশ পৰিয়াল ক্ষুদ্ৰ কৃষক (২-১০ হেক্টৰ)
* ৮.২১ শতাংশ পৰিয়াল চহকী কৃষক (১০ হেক্টৰতকৈ বেছি)

৩.৭ ঃ পশুধন

গাঁওখনৰ পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ মুখ্য প্ৰকাৰসমূহ এনেধৰণৰ—

ক্ৰমিক নং	পশুধন	সংখ্যা
১	গাইগৰু	১০০
২	বলধ	৫০
৩	ম'হ	৭
৪	হাঁহ	২০০
৫	কুকুৰা	২৮০

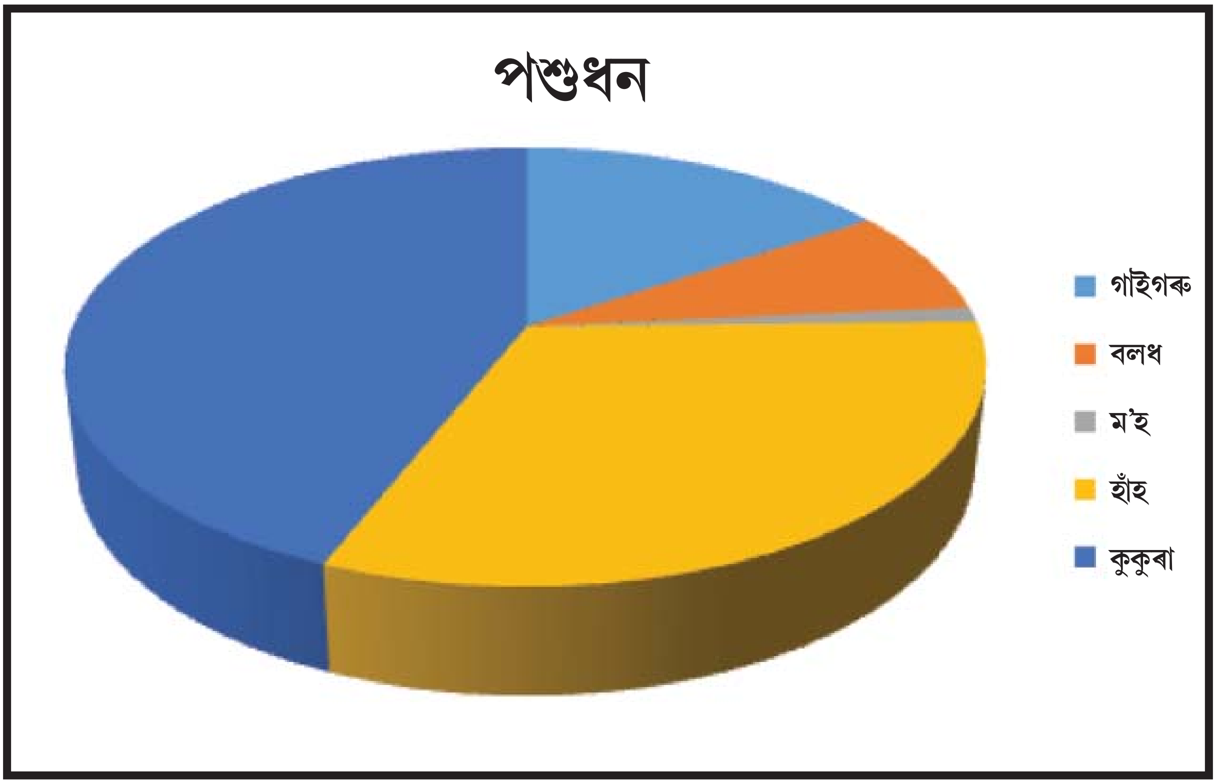
পশুধন
গাইগৰু
বলধ
ম'হ
হাঁহ
কুকুৰা

৩.৮ ঃ গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ সুবিধা

যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় বিকাশত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা—

তালিকা— চ ঃ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি

ক্ৰমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি গাঁৱৰ ভিতৰত নে বাহিৰত	সংখ্যা (যদি প্ৰযোজ্য)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (মিঃ/কিঃমিঃ হিচাপত)	অৱস্থা আৰু বৰ্তমান সেইবোৰ ব্যৱহাৰৰ উপযোগিতা
১	বাছ আস্থান	ভিতৰত	৪	১-২ কিঃমিঃ	ভাল
২	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	১	১-২ কিঃমিঃ	ভাল
৩	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	৪		ভাল
৪	মধ্য ইং বিদ্যালয়	ভিতৰত	১	৫০০ মিঃ	ভাল
৫	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	১	৫০০ মিঃ	ভাল
৬	উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত		৬ কিঃমিঃ	ধৰমতুল
৭	মহাবিদ্যালয়	বাহিৰত		১৮ কিঃমিঃ	জাগীৰোড
৮	ডাকঘৰ	ভিতৰত		১-২ কিঃমিঃ	ভাল
৯	বেংক	ভিতৰত			উপ-শাখা
১০	টেলিফোন	—	—	—	—
১১	অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	৬		ভাল
১২	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	ভিতৰত	১		ভাল
১৩	ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত		২৫ কিঃমিঃ	মৰিগাঁও
১৪	আৰক্ষী চকী/থানা	বাহিৰত		৫ কিঃমিঃ	নেলী
১৫	বন লাট কাৰ্যালয়	ভিতৰত		৫০০ মিঃ	ভাল
১৬	বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়	বাহিৰত		১৮ কিঃমিঃ	ভাল
১৭	ৰে'ল ষ্টেচন	বাহিৰত		১৮ কিঃমিঃ	ভাল
১৮	খোৱাপানীৰ উৎস	ভিতৰত			
১৯	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	ভিতৰত			ভাল
২০	বিদ্যুৎ সংযোজিত ঘৰ	ভিতৰত	৭০০		
২১	ষ্ট্ৰীট লাইট	নাই			
২২	ট্ৰেক্টৰৰ সংখ্যা	—			
২৩	পাৰাৰ টিলাৰৰ সংখ্যা	ভিতৰত	৩০		
২৪	নামঘৰ	ভিতৰত	১৩		ভাল
২৫	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	বাহিৰত		২২ কিঃমিঃ	ভাল
২৬	গাড়ীৰ সংখ্যা (কাৰ-ট্ৰাক)	ভিতৰত	৩৫		ভাল
২৭	জে চি বিৰ সংখ্যা	ভিতৰত	১		
২৮	নিকটৱৰ্তী বজাৰ	ভিতৰত	১		সাপ্তাহিক

উপৰোক্ত তালিকাখনৰ পৰা গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনি তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰিব পাৰি—

বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি ঃ গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনি যেনে ভাল ৰাস্তা, বিজুলী, পানীযোগান, আদি জে এফ এম চিৰ কিছু অংশত সন্তোষজনক যদিও অন্য কিছু অংশত পৰ্যাপ্ত নহয়। মূল সংযোগী ৰাস্তাসমূহ ভাল যদিও গাঁৱৰ ভিতৰৰ ৰাস্তাসমূহৰ অৱস্থা ভাল নহয় আৰু বাৰিষাৰ সময়ত মানুহৰ যাতায়াতত অসুবিধা হয়।

শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ সুবিধা ঃ অঞ্চলটোত শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ ন্যূনতম সা-সুবিধা উপলব্ধ। চাৰিওটা চুবুৰীতে প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে আৰু প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰটো মধ্য স্থানত অৱস্থিত। গাঁৱৰ বেছিভাগ সদস্যয়ে প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে কিন্তু উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান যেনে উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয় আদি গাঁওখনৰ যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। জে এফ এম চিটো ৩৭ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ কাষতে অৱস্থিত বাবে যাতায়াত ব্যৱস্থাও পৰ্যাপ্ত।

চৰকাৰী কাৰ্যালয় ঃ গুৰুত্বপূৰ্ণ চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ বিবেচনা যদি কৰা যায়, বন লাট কাৰ্যালয় গাঁওখনৰ ভিতৰতে অৱস্থিত। কিন্তু বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয় আদি গাঁওখনৰ বাহিৰত অৱস্থিত। গাঁওখনৰ আইন-শৃংখলা নিয়ন্ত্ৰণত জড়িত আৰক্ষী চকীখন বসতি স্থানৰ পৰা পাঁচ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি ঃ জে এফ এম চিটোৰ ভিতৰত বেংকৰ উপ-শাখা আৰু ডাকঘৰ আছে। ৩৫০জন সদস্যৰ বেংক একাউণ্ট আছে। ইয়াৰে ৮০জন সদস্যই বেংক ঋণ আৰু ২০০জন সদস্যই ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা ঋণৰ সুবিধা লাভ কৰিছে।

৩.৯ ঃ কৃষি/শস্য

গাঁওখনত উৎপন্ন হোৱা মূল শস্যসমূহ হ'ল—

খাৰিফ শস্য ঃ ধান

ৰবি শস্য ঃ পাচলি (আদা, হালধি)

গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোক ধানখেতিৰ লগত জড়িত

গাঁওখনত উৎপাদিত কৃষিজাত শস্যৰ পৰিমাণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

(ক) ধান ঃ উৎপাদন ঃ ৮০০ কুইণ্টল। উৎপাদন গড় ঃ ২৪০০ কিলোগ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ

(খ) পাচলি ঃ ১২ বিঘা মাটিত কৰা হয়, উৎপাদন গড় ঃ ৩৭৫ কিলোগ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ

৩.১০ ঃ পশুখাদ্যৰ উপলব্ধতা

পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে সমীপৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ তলত দিয়া হ'ল—

* শস্যৰ অৱশিষ্ট
* স্থানীয় অঞ্চল
* স্থানীয় বজাৰ

৩.১১ ঃ বজাৰ

গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা মূল বজাৰসমূহ হ'ল—

* গেলামাল/পি ডি এছ ঃ চাৰিটা চুবুৰী যেনে বেঙেনাবাৰী, ডহালি, দৰাপানী আৰু শিলচাং কলবাৰীত আছে

* সাপ্তাহিক/তিনি দিনীয়া বজাৰ ঃ চাৰিটা চুবুৰী যেনে বেঙেনাবাৰী, ডহালি, দৰাপানী আৰু শিলচাং কলবাৰীত আছে

* মূল বজাৰ ঃ ৫ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ নেলী

৩.১২ ঃ পানীৰ উৎসসমূহ

অঞ্চলটোৰ মূল পানীৰ উৎসসমূহ এনেধৰণৰ—

* কুঁৱা ঃ ১৫০টা (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ মে'-জুন)

* জুৰি ঃ ৩টা (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ বছৰজুৰি)

* পানী যোগান ঃ ১টা প্ৰকল্প (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ বছৰজুৰি)

৩.১৩ ঃ শক্তিৰ ব্যৱহাৰ

গাঁওখনৰ শক্তিৰ মূল উৎস তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

* কাঠখৰি ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ৮৭৬টা (উৎস ঃ বনাঞ্চল)

* কেৰাচিন ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ৮৭৬টা (উৎস ঃ স্থানীয় বজাৰ)

* বিদ্যুৎ ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ১৫০টা

৩.১৪ ঃ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা

সামাজিক গঠন ঃ গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণীৰ তিৱা আৰু বড়ো সম্প্ৰদায়ৰ। তেওঁলোকৰ মাজত শ্ৰেণী বিভাজন নাই। এই সমাজত কোনো বিশেষ সামাজিক বিভাজন নাই। মহিলাসকলৰ অৱস্থান সন্তোষজনক। তেওঁলোকে পুৰুষসকলৰ সমানে সকলো ধৰণৰ কাম-কাজত অংশগ্ৰহণ কৰে।

অৰ্থনৈতিক পৰিস্থিতি ঃ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। অধিকাংশ পৰিয়ালৰে জীৱিকাৰ প্ৰধান উৎস হ'ল কৃষি আৰু দিন হাজিৰা। অধিকাংশ পৰিয়ালৰে বাৰ্ষিক আয় হৈছে ১২,০০০-৩৬,০০০। অতিৰিক্ত বৰ্ণনা পৰৱৰ্তী শাখাত উপলব্ধ।

৪। জীৱিকা সম্পদৰ সবিশেষ আৰু দুৰ্বলতা প্ৰসংগ

গাঁৰৰ জীৱিকা সম্পদ আৰু এইবোৰৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থা সন্দৰ্ভত ইয়াত আলোচনা কৰা হৈছে। দুৰ্বলতা প্ৰসংগতো ইয়াত বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

৪.১ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণ

নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক (এছ এল এফ) মতে, এখন গাঁৱত জীৱিকাৰ বিকাশৰ বাবে দৰকাৰী পাঁচটা সৰ্বাধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ জীৱিকা সম্পদ হৈছে মানৱ সম্পদ, আৰ্থিক সম্পদ, সামাজিক সম্পদ, প্ৰাকৃতিক সম্পদ আৰু বস্তুগত সম্পদ। এই পাঁচটা সম্পদৰ স্থিতি তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

মানৱ সম্পদ ঃ

মানৱ সম্পদৰ ওপৰত সমীক্ষা চলোৱাৰ সময়ত, শিক্ষা আৰু দক্ষতাৰ ৰূপৰেখা বিবেচনালৈ অনা হৈছিল। জে এফ এম চিটোৰ ভিতৰত শিক্ষাৰ প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই অঞ্চলটোৰ শিক্ষিতৰ হাৰৰ সন্তোষজনক ছবি প্ৰতিফলিত কৰিছে। আনহাতে, বেছিভাগ মানুহেই মাত্ৰ বিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰে শিক্ষিত। সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৮০ শতাংশৰ ওপৰত, যিটো সন্তোষজনক হিচাপে বিবেচনা কৰিব পাৰি। কিন্তু এই ভাল সাক্ষৰতা হাৰৰ ৰূপৰেখাই তেওঁলোকৰ আয়ৰ ক্ষেত্ৰত সন্তোষজনক প্ৰভাৱ পেলাব পৰা নাই। পৰিচালনামূলক পৰিৱেশ, অভিভাৱকত্ব আৰু অভিৰোচনৰ অভাৱত, মাত্ৰ কিছুসংখ্যক যুৱকেহে উচ্চ শিক্ষা বা বৃত্তিমূলক শিক্ষাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হোৱা দেখা যায়। ইয়াৰ কাৰণে অঞ্চলটোত মানৱ সম্পদৰ গুণগত মান নিম্নমানৰ বুলি ক'ব পৰা যায়। মুঠ জনসংখ্যাৰ ৬০ শতাংশ হ'ল কাম কৰিব পৰা বয়স গ্ৰুপৰ। প্ৰধান জীৱিকা হ'ল কৃষি, তেওঁলোক পৰম্পৰাগতভাৱে কৃষিকাৰ্যত দক্ষ। কেৱল হালবোৱাৰ বাহিৰে গাঁৱৰ মহিলাসকলে কৃষিকাৰ্যত পুৰুষসকলক সমানে সহায় কৰে। গাঁওবাসীৰ মাজত থকা আন এক দক্ষতা হ'ল বয়ন। প্ৰায় ১০০গৰাকী লোক বাঁহ-বেতৰ শিল্পত দক্ষ।

বস্তুগত সম্পদ ঃ

প্ৰাথমিক সুবিধাসমূহ বিবেচনা কৰিলে জে এফ এম চিটো ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ কাষত অৱস্থিত হোৱাৰ কাৰণে সন্তোষজনক বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি উপলব্ধ। চাৰিওটা চুবুৰীক ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ লগত সংযোগ কৰা মুখ্য পথসমূহ পকী, অৱশ্যে কিছুমান ভিতৰুৱা ৰাস্তা পকী নহয়। প্ৰতিটো চুবুৰীতে একোটাকৈ বাছষ্টেণ্ড থকাটোৱে ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ সন্তোষজনক দিশটো প্ৰতিফলিত কৰে। প্ৰতিটো চুবুৰীতে একোখনকৈ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে, যিটোৱে গাঁওবাসীৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা সহজলভ্য কৰি তুলিছে। অৱশ্যে নিকটৱৰ্তী মহাবিদ্যালয়খন ১৮ কিঃমিঃ দূৰৈত জাগীৰোডত অৱস্থিত। গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয় জে এফ এম চিটোৰ ভিতৰত শিলচাঙত অৱস্থিত। গাঁওখনৰ মাজেৰে এক কিঃমিঃ পানী যোগান পাইপ গৈছে, কিন্তু গোটেই জে এফ এম চিটোৰ বাবে ই পৰ্যাপ্ত নহয়। প্ৰায় ৩৫ শতাংশ পৰিয়ালৰ ঘৰত বিজুলী সংযোগ আছে।

প্ৰাকৃতিক সম্পদ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চি খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ কাষতে অৱস্থিত, যিখন বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ গছ প্ৰজাতি যেনে শাল, আজাৰ, ভেলকৰ, আমলখি, সৌৱা, বন-জামু, বাঁহ, কাঞ্চন, ঢেকীয়া, তৰা, কেতুৰী আদিৰ ক্ষেত্ৰত অতি চহকী। বৃহৎ বৃক্ষসমূহৰ উপৰি জোপোহা, লতা, অৰ্কিড, আৰু বনৌষধিও ইয়াত উপলব্ধ। বনাঞ্চলখনৰ সীমাত বাঁহ আৰু বেতে আবৰি আছে। জে এফ এম চিৰ মুঠ মাটিকালিৰ ৩৬.৪ শতাংশ ভূমি সাৰুৱা কৃষিভূমি, য'ত গাঁওবাসীয়ে ধান আৰু পাচলিৰ খেতি কৰে। ঘৰুৱা বাগানসমূহতো গাঁওবাসীয়ে পাচলি আৰু ফল যেনে কল, মধুৰিআম, আম আদি উৎপাদন কৰে। ইয়াত

বিভিন্ন ধৰণৰ থলুৱা প্ৰজাতিৰ চৰাই যেনে মইনা, ভাটৌ, কুলী আদি পোৱা যায়। ওচৰৰ হাবি বিভিন্ন বনৰীয়া জন্তু যেনে হাতী, বনগাহৰি, শিয়াল আৰু কিছুসংখ্যক বাঘৰ বাসস্থান।

বিত্তীয় সম্পদ ঃ যিকোনো স্থান বা সম্প্ৰদায়ৰ বিত্তীয় সম্পদৰ সবলতা দুটা মূল বিষয়ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। প্ৰথমটো হ'ল নিকটৱৰ্তী দূৰত্বত বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ অৱস্থিতি আৰু দ্বিতীয়টো হ'ল গাঁওবাসীৰ মাজত বিত্তীয় সাক্ষৰতা। শিলচাং বেঙেনাবাৰীত এটা ডাকঘৰ আৰু অসম গ্ৰামীণ বিকাশ বেংকৰ এটা উপ-শাখা আছে, যʼৰ পৰা গাঁওবাসীয়ে বিত্তীয় লেনদেনৰ সুবিধা লাভ কৰে। ইয়াত ৪০ শতাংশ সদস্যৰ বেংক একাউণ্টছ্ আছে, ১০ শতাংশৰ স্বাস্থ্য বীমা আৰু ৫ শতাংশৰ শস্য বীমা আছে। ২০০ শসদস্যই ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ বিপৰীতে ৮০গৰাকী ব্যক্তিয়ে বেংক ঋণ লাভ কৰিছে।

৪.২ ঃ জীৱিকা সম্পদ-পঞ্চভূজ (Pentagon)

সম্প্ৰতি জীৱন নিৰ্বাহৰ সম্পদৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চলোৱা বিশ্লেষণ আৰু সমীক্ষা অনুসৰি গাঁওখনত জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ নিৰ্ণয় কৰা হৈছে। কিন্তু এই জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ ভাৰসাম্যহীন। ইয়াৰ মাজত থকা দূৰত্ব হ্ৰাস কৰিবলৈ হ'লে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কৌশল আৰু কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৪.৩ ঃ দুৰ্বলতা প্ৰসংগ বিশ্লেষণ

দুৰ্বলতা প্ৰসংগ বিশ্লেষণে প্ৰতিফলিত কৰিছে যে গাঁওখনে হাতীৰ উপদ্ৰৱৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে। খাদ্যৰ সন্ধানত ওচৰৰ খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা হাতীৰ জাক নামি আহি শস্য আৰু কেতিয়াবা বসতি অঞ্চলতো অনিষ্টসাধন কৰি আহিছে। সাধাৰণতে হাতীয়ে শস্য পথাৰত অক্টোবৰ-নৱেম্বৰ আৰু জানুৱাৰী-মাৰ্চত উপদ্ৰৱ চলায়। ইয়াৰ উপৰি মধ্যমীয়া বানপানীয়ে গ্ৰীষ্মৰ সময়ত খেতি পথাৰত আংশিক ক্ষতি কৰে। ঋতুগত ৰোগৰ ভিতৰত, অন্য ৰোগৰ তুলনাত মেলেৰিয়াই ব্যাপকভাৱে প্ৰভাৱ পেলায় বিশেষকৈ জুন-অক্টোবৰৰ সময়ত।

৪.৪ ঃ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

<table>
<tr><th>মাহ</th><th>জানু</th><th>ফেব্ৰু</th><th>মাৰ্চ</th><th>এপ্ৰিল</th><th>মে'</th><th>জুন</th><th>জুলাই</th><th>আগষ্ট</th><th>ছেপ্টে</th><th>অক্টো</th><th>নৱে</th><th>ডিচে</th></tr>
<tr><td rowspan="2">শস্য</td><td colspan="4">বড়ো</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="4">পাচলি</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="6">শালিধান</td></tr>
<tr><td rowspan="3">শংকা/ বিপদ</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="5">বানপানী</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">হাতীৰ উপদ্ৰৱ</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="3">হাতীৰ উপদ্ৰৱ</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="5">মেলেৰিয়া</td><td></td><td></td></tr>
</table>

এক অংশগ্ৰহণমূলক কাৰ্য হিচাপে ঋতুগত দিনপঞ্জী প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। এইটোৱে গাঁওখনৰ ঋতু অনুযায়ী শস্য উৎপাদনৰ বিবিধতাৰ লগতে বিপদসমূহো নিৰ্দেশ কৰে। গাঁওখনত উৎপাদিত প্ৰধান শস্য হ'ল ধান, বড়ো আৰু দুই প্ৰকাৰৰ ধানৰ খেতিয়ে কৰা হয়। জানুৱাৰীৰ আৰম্ভণিৰ পৰা এপ্ৰিললৈ বড়োধানৰ খেতি কৰাৰ বিপৰীতে শালি খেতি জুলাইৰ পৰা ডিচেম্বৰলৈ কৰা হয়। বিপদৰ ভিতৰত, অঞ্চলটোত হাতীৰ উপদ্ৰৱ সাধাৰণ ঘটনা, ওচৰৰ হাবিৰ পৰা হাতীৰ জাক নামি আহি শস্যসমূহ অনিষ্ট কৰে। বানপানী হ'ল আন এক বিপদ, অৱশ্যে বানপানীৰ ফলত হোৱা ক্ষতিৰ পৰিমাণ অতি কম। এইবোৰৰ উপৰি ঋতুজনিত ৰোগ যেনে মেলেৰিয়া আদিয়েও গাঁওবাসীক আক্ৰান্ত কৰি আহিছে।

৫। সাম্প্ৰতিক পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পেলোৱা অন্য কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা আৰু ৰূপায়ণ পদ্ধতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে ইয়াত আলোচনা কৰা হ'ব। তাৰ ভিতৰত প্ৰধান হৈছে ৰাজ্যৰ বনাঞ্চলত বন আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ আৰু বহনক্ষম বিকাশৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা সামগ্ৰিক কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা। বন্যপ্ৰাণী এলেকাত এই পৰিকল্পনাক কোৱা হয় ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনা আৰু ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত ইয়াক কোৱা হয় বাঘ সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা। তদুপৰি, অন্য কিছু আঁচনি অছে যেনে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা (টি এছ পি) আৰু অনুসূচিত জাতি পৰিকল্পনা (এছ চি পি), যিবোৰ বন বিভাগৰ জৰিয়তে বনগাঁওসমূহত ৰূপায়ণ কৰা হয়। অন্য কিছু বিভাগে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, শক্তি, জলসিঞ্চন আৰু জীৱিকাৰ ব্যৱস্থা কৰে। এই বিভাগবোৰে প্ৰায়ে বনগাঁওসমূহত আঁচনি ৰূপায়ণ কৰে।

অসম যৌথ (ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ) বন ব্যৱস্থাপনা বিধি, ১৯৯৮ প্ৰণয়ন কৰাৰ পাছত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ২০০২ চনত জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিসমূহ স্থাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে কিছু কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা চক্ৰ স্থাপনৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। তদুপৰি, ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত, ২০১৪ত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ ওপৰত জোৰ দিয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে সবিশেষ নীতি-নিৰ্দেশনাও প্ৰস্তুত কৰিছিল। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত (২০১৪)ৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

৫.১ ঃ কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ সৈতে সংযোগকৰণ ঃ

অতি ঘনবসতিপূৰ্ণ বৰ্তমান নগাঁও আৰম্ভণিতে নওগাঁও হিচাপে পৰিচিত আছিল। ১৮১০ চনৰ শেষাৰ্ধত বাৰ্মিজ শাসনকালত এই অঞ্চলটো প্ৰায়ে হিংসাৰ বলি হৈ আহিছিল। সেই সময়ত বাৰ্মিজৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধমূলক আন্দোলন গঢ়ি তুলিবলৈ কোনো ধৰণৰ নেতৃত্ব গঠন হোৱা নাছিল। যেতিয়া ব্ৰিটিছে আহি এই বাৰ্মিজসকলক সম্পূৰ্ণভাৱে অসমৰ পৰা উচ্ছেদ কৰিলে তাৰ পিছতহে এই লোকসকলে স্বস্তিৰ নিশ্বাস পেলায়। ১৮২৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিমতে, এই অঞ্চলটো ব্ৰিটিছৰ হাতলৈ যায়। ১৮৩২ চনত নগাঁৱক পৃথক প্ৰশাসনীয় জিলা গোট হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হয়। ১৮৩৯ চনত কলং নদীৰ পাৰত জিলা মুখ্য কাৰ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। এই জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়ক নগাঁও নামেৰে জনা যায় আৰু ক্ৰমান্বয়ে ই এখন চহৰলৈ ৰূপান্তৰিত হয়। ১৮৯৩ চনত ই এখন পৌৰসভালৈ ৰূপান্তৰিত হয়।

এই পৰিকল্পনাখন আই এফ এছ শশীকান্ত শ্ৰীবাস্তৱৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা নগাঁও সংমণ্ডলৰ কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্য পৰিচালনাৰ বাবে তলৰ ছটা চক্ৰ গঠন কৰা হৈছে।

ক) শাল কৰ্মচক্ৰ (এছ ডব্লিউ চি)
খ) চেগুণ কৰ্মচক্ৰ (টি ডব্লিউ চি)
গ) অন্যান্য বৃক্ষৰোপণ কৰ্মচক্ৰ (এম পি ডব্লিউ চি)
ঘ) বনসৃজন কৰ্মচক্ৰ (এ ডব্লিউ চি)
ঙ) বাঁহ ৰোপণ কৰ্মচক্ৰ (বি অ' ডব্লিউ চি)
চ) সুৰক্ষা কৰ্মচক্ৰ (পি ডব্লিউ চি)

৫.১.২ ঃ বনাঞ্চলৰ সুৰক্ষা

অৱশিষ্ট প্ৰাকৃতিক বনাঞ্চল আৰু তাত থকা বিভিন্ন বন প্ৰজাতিৰ সংৰক্ষণৰ দ্বাৰা সংমণ্ডলটোৰ প্ৰাকৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণ আৰু সুৰক্ষা কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। বন হিচাপে বন সুৰক্ষা বৰ্তমান সময়ত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে, তলৰ কাৰ্যসমূহ এই কৰ্ম পৰিকল্পনাত পৰামৰ্শ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে—

১। অবৈধ বিচৰণ, বেদখল আদি কমাবৰ বাবে সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাত নিশ্চিদ্ৰ পহৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰা হৈছে।

২। সকলো শংকাপূর্ণ আঞ্চলিকতে বনৰ সম্পত্তি সুৰক্ষাৰ বাবে পেট্ৰোলিঙৰ গাড়ী প্ৰদান কৰিব লাগিব।

৩। বৰপানী, কপিলী, কিলিং নদী আদিত পেট্ৰোলিঙৰ বাবে মটৰবোট প্ৰদান কৰিব লাগে।

৪। বৰ্তমানৰ সকলো যান-বাহন অতি সোনকালে মেৰামতি কৰিব লাগিব।

৫। জৰুৰী কালত অতি সোনকালে যোগাযোগ স্থাপন কৰিবৰ বাবে বেতাঁৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ দৰে নতুন সুবিধা পৰ্যাপ্ত কৰিব লাগিব।

৬। নতুন বেদখল ৰোধ কৰিব বাবে সকলোধৰণৰ প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগে। ইতিমধ্যে বেদখল হৈ থকা এলেকা বেদখলমুক্ত কৰি তাত নতুনকৈ বৃক্ষৰোপণৰ বাবে তৎকালীন সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

৭। বন সম্পদ সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বাজেট নিৰ্ধাৰণ কৰিব লাগে।

৮। স্থানীয় বন সুৰক্ষা আৰু পুনৰ সৃজন সমিতি প্ৰতিটো আঞ্চলিক আৰু লাট পৰ্যায়ত গঠন কৰি সুৰক্ষা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

৫.২ ঃ অতীতত বন বিভাগে লোৱা কাৰ্যসূচী ঃ

৫.২.১ ঃ জে এফ এম চি গঠন ঃ

বনাঞ্চল এলেকা আৰু প্ৰান্তীয় বন এলেকাত যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি গঠন কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হয় ২০০৩-২০০৪ বৰ্ষৰ সময়ত, ইয়াৰ এটা উদ্দেশ্য হৈছে জে এফ এম চিৰ সহযোগিতাৰ সৈতে বন সুৰক্ষা। আৰম্ভণি সময়ত বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল জে এফ এম চিসমূহৰ দ্বাৰা, যেনে — ৰাজহুৱা সভাঘৰ নিৰ্মাণ, খোৱাপানী ব্যৱস্থা, বিদ্যালয় গৃহ মেৰামতি, স্কুল ইউনিফৰ্ম যোগান, ডেস্ক-বেঞ্চ যোগান, জিৰণি গৃহ নিৰ্মাণ, ৰাস্তা মেৰামতি আৰু নিৰ্মাণ আদি।

উপৰোক্ত প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীত বৃক্ষৰোপণ আৰু নাৰ্চাৰী স্থাপনো সংযোগ কৰা হয়। জে এফ এম চি এলেকাৰ অধীনত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীসমূহ গ্ৰহণ কৰা হয় এন এ পি, এন বি এম, এ চি চি পি-এন এ আৰ এম আই এল, বনগাঁও উন্নয়ন আঁচনি, ঔষধি আৰু সুগন্ধি উদ্ভিদ বোৰ্ড, ভোটএৰা আঁচনিৰ অধীনত। এই আঁচনিসমূহত নগাঁও বনসংমণ্ডলৰ অধীনত নগাঁও আৰু মৰিগাঁও জিলাত ৮৬টা জে এফ এম চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

৫.২.২ ঃ নগাঁও সংমণ্ডলৰ অধীনত বিশেষ কৰ্ম উন্নয়ন ঃ

ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা আঁচনিৰ অধীনত বিভিন্ন বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী যেনে আৰ ডি এফ, এ বি ৰাই আদি গ্ৰহণ কৰি ক্ষতিগ্ৰস্ত বন এলেকা উন্নয়ন আৰু বৰ্তমানৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ সংৰক্ষণৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়। ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা আঁচনীৰ অধীনত প্ৰাকৃতিক পুনৰ গঠন সাহায্য গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। শাল অৰণ্য আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ অৰণ্যৰ বাবে আৰু বাহ্যিকভাৱে সাহায্যকৃত প্ৰকল্পৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল এন এ আৰ এম আই এল আৰু এ পি এফ বি চি। ইয়াৰ উপৰি বহুকেইটা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰা হয়। বৃক্ষৰোপণ, মাটি আৰু আৰ্দ্ৰতা সংৰক্ষণ কাৰ্যৰ বাবে য'ত বন প্ৰান্তীয় গাঁওবাসী আৰু যিসকল ব্যক্তি বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল অথবা বন ধ্বংসৰ লগত জড়িত তেওঁলোকৰ অংশগ্ৰহণেৰে, যাতে তেওঁলোকক জীৱিকাৰ বাবে অন্য কাৰ্যসূচী গ্ৰহণত সহায় কৰিব পৰা যায়।

ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযানৰ অধীনত নগাঁও সংমণ্ডল এলেকাৰ অধীনৰ ব্যক্তি / জে এফ এম চি সদস্যসকলক বিকল্প জীৱিকাৰ বাবে সক্ষম কৰি তুলিব পৰা যায়। তাৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হৈছিল। ইয়াৰ ভিতৰত ধূপকাঠি প্ৰস্তুত, হস্তশিল্প উৎপাদন কেন্দ্ৰত বাঁহৰ ফাৰ্ণিচাৰ আৰু অন্য স্থানীয় হস্তশিল্প উৎপাদন যিটো বাজিয়াগাঁও, চামগুৰিত স্থাপন কৰা হৈছিল। জে এফ এম চি এলেকাৰ অধীনত বাঁহ ৰোপণ কাৰ্যসূচীও গ্ৰহণ কৰা হয়। ঔষধি উদ্ভিদ আঁচনিৰ অধীনত, শালনা আঞ্চলিকৰ অধীনত ঔষধি গছ ৰোপণৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।

৫.২.২.১ ঃ বনগাঁও জে এফ এম চি অঁআচনি ২০০৬-২০০৭

বছৰ	আঞ্চলিকৰ নাম	জে এফ এম চিৰ নাম	প্ৰকাৰ	মাটিকালি হেক্টৰ
২০০৬-০৭	কামপুৰ আঞ্চলিক, কামপুৰ	পিলখানা-১	কৃত্রিম পুনৰসৃজন	২০.০০
	কামপুৰ আঞ্চলিক, কামপুৰ	পিলখানা-২	কৃত্রিম পুনৰসৃজন	২০.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বৰহোলা	কৃত্রিম পুনৰসৃজন	১৫.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বাঘেখাইতী	কৃত্রিম পুনৰসৃজন	১৫.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বাপুদলনি	কৃত্রিম পুনৰসৃজন	৫.০০
মুঠ				৭৫.০০

৫.২.২.২ ঃ ঔষধি আৰু সুগন্ধি উদ্ভিদ

বছৰ	আঞ্চলিকৰ নাম	জে এফ এম চিৰ নাম	প্ৰকাৰ	মাটিকালি হেক্টৰ
২০১০-১১	ডব্লিউ আৰ, ধৰমতুল	জাগীৰোড বনোন্নয়ন	সোণাইকুছি	আগৰ ২৫ ভাতঘিলা ২৫
		দেওশাল	সোণাইকুছি	আগৰ ৭০
	এন আৰ শালনা	কালাপানী	দক্ষিণ ডিজু	আগৰ ৭৫ ভাতঘিলা ৫০ ক'লা হালধি ২৫
		মাজিগাঁও	খোৰাং	আগৰ ২৫ পিয়লি ২৫
		শলাল বাঘেখাইতী	বাগছাৰ খোৰাং	ভাতঘিলা ৫০ পিয়লি ৫০
	কঠীয়াতলি আঞ্চলিক	মদাৰতলি	ডবকা	আগৰ ৮০
		কঠীয়াতলি	ডবকা	আগৰ ২৫
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	সংযুক্তা	তেতেলিয়া-বঘৰা	ভাতঘিলা ২৫

৫.২.২.৩ ঃ এন এ পি আঁচনি (ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন কাৰ্যসূচী)

বছৰ	আঞ্চলিক	জে এফ এম চিৰ নাম	অৱস্থান	কৃত্ৰিম বনসৃজন	মিশ্ৰিত ৰোপণ	বাঁহ ৰোপণ	মুঠ মাটিকালি
				বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)
২০০৪-০৫	পশ্চিম আঞ্চলিক ধৰমতুল	বন বন্ধু	ছাতিপুৰ	১০	৫	৫	২০
		প্ৰগতি	বুঢ়াৰজা	১০	৫	৫	২০
		বৰবৰি	বড়িগাঁও	১০	৫	৫	২০
		দেওশাল	দেওশাল মন্দিৰ	৫	৫	১০	২০
		কমাৰকুছি	গোভা	৫	১০	১০	২৫
		নলধৰা	সিন্ধিসুৰ	৫	১০	৫	২০
		শিলচাং	অকৰাগাঁও	১০	৫	১০	২৫
		আমচৈ	মাজৰগাঁও	১০	৫	৫	২০
		বসুন্ধধৰি কাকতি গাঁও	গছপাৰা	১০	৫	৫	২০
		ডালিমবাৰী	ডালিমবাৰী	৫	১০	৫	২০
		শিৱকুণ্ড	হাতীগড়	৫	১০	৫	২০
	কামপুৰ আঞ্চলিক	গাৰোগাঁও	গাৰোগাঁও	৫	১০	৫	২০
		কন্দপাৰা	বিলপাৰ	১০	৫	৫	২০
		খেৰণি	খেৰণিগাঁও	৫	১০	৫	২০
		পদুমণি	বিলপাৰ	৫	১০	৫	২০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	হাতীমূৰা টেঙাবাৰী তপাহোলা	হাতীমূৰা	৫	১০	৫	২০
		পুলিবাগান	জীয়াজুৰি	৫	১০	৫	২০
		ৰেখা পাহাৰ	ৰেখাপাহাৰ গাঁও	১০	৫	৫	২০
২০০৬-০৭	কামপুৰ আঞ্চলিক	পদুমণি	বিলপাৰা	৫	৫	৫	১৫
	উত্তৰ আঞ্চলিক শালনা	ৰেখাপাহাৰ	ৰেখাপাহাৰ গাঁও	৫	৫	৫	১৫

৫.২.২.৪ ঃ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্র্য সংৰক্ষণৰ অসম প্রকল্প (এ পি এফ বি চি)

বছৰ	আঞ্চলিক	অৱস্থান	এম এইচ ডব্লিউ হেক্টৰ	এন টি এফ পি হেক্টৰ	শাল পুঃসৃঃ হেক্টৰ	এ এন আৰ হেক্টৰ
২০১৩-২০১৪	ডব্লিউ আৰ ধৰমতুল	খোলাহাট আৰ এফ	২০	২০	০	২০
	এন আৰ শালনা	কঁঠালগুৰি পি আৰ এফ	০	০	০	২০
		দক্ষিণ ডিজু	১০	১০	০	০
	কামপুৰ আঞ্চলিক	লুতুমাৰি আৰ এফ	১০	১০	০	৩০
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	তেতেলিয়া বঘৰা আৰ এফ	৫	১০	০	১০
	কঁঠীয়াতলি আঞ্চলিক	ডবকা আৰ এফ	৫	০	০	০
		উপ-মুঠ	**৫০**	**৫০**	**০**	**৮০**
২০১৪-২০১৫	ডব্লিউ আৰ ধৰমতুল	খোলাহাট আৰ এফ	২০	০	৯৫	০
	এন আৰ শালনা	খোৰাং আৰ এফ	০	০	৫৫	০
		দক্ষিণ ডিজু আৰ এফ	৩০	০	০	০
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	তেতেলিয়া বঘৰা আৰ এফ	০	০	০	৫
	কঁঠীয়াতলি আঞ্চলিক	কাফিতলি আৰ এফ	০	৪০	১০০	০
		উপ-মুঠ	**৫০**	**৪০**	**২৫০**	**৫**

শিলচাং বেঙেনাবাৰী যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম নগাঁও

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - দুই

৬। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

৬.১ ঃ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

গাঁও পৰ্যায়ৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা হৈছে প্ৰয়োজনভিত্তিক আৰু স্থানবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা। এই পৰিকল্পনাৰ গোট যথেষ্ট সৰু হোৱা বাবে ইয়াক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা বুলি কোৱা হয়। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ দ্বাৰা উপনীত হ'ব খোজা দুটা লক্ষ্য হৈছে—

(১) জীৱিকাৰ বিকাশ

(২) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা

ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা যুটীয়া বন ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যসূচীৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈছে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায়সমূহৰ লোকসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা সাধাৰণ তথ্যই ইয়াৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায় (গাঁও) হৈছে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ এটা গোট। এই তথ্যৰ লক্ষ্য হৈছে স্থানীয় প্ৰয়োজন অনুসৰি বনজ সম্পদ আৰু বন বিভাগৰ আঁচনিৰ লক্ষ্যৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰা। জে এফ এম বিধি, ২০০০ অনুসৰি গাঁৱত এক বিশদ পি আৰ এ অনুশীলনৰ অন্ততহে বন বিষয়া আৰ জে এফ এম চিয়ে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা বন বিভাগৰ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাৰ সৈতে একে হোৱা উচিত। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ পুৰুষ আৰু মহিলা উভয় সদস্যৰ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন)ৰ প্ৰতিনিধি আৰু সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (পি আৰ এ)ৰ অন্তত এই তথ্য প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপ তলত সংক্ষেপে দাঙি ধৰা হ'ল—

(ক) এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ লগতে সম্প্ৰদায়টোৰ সন্দৰ্ভত বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ আৰু সহযোগিতা বিচাৰি সভা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল।

(খ) উপলব্ধ প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰাৰম্ভিক তথ্য গ্ৰহণ।

(গ) পৰৱৰ্তী সময়ত গাঁৱত আলোচনাৰ জৰিয়তে সংগৃহীত তথ্যৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ।

(ঘ) সম্প্ৰদায়টোত অংশগ্ৰহণ আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া অনুসৰি কৰ্মসূচীৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

(ঙ) প্ৰকল্পৰ নীতি অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ সংকলন কৰিছে আৰ জি ভি এনে। এই তথ্য গ্ৰহণ কৰা সন্দৰ্ভত আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৭ চনৰ মে' মাহত।

৬.২ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

সম্পদ পুনৰীক্ষণ, দক্ষতা পুনৰীক্ষণ, জীৱিকা সম্পদ মেপিং আৰু দুৰ্বলতা পুনৰীক্ষণৰ ভিত্তিত উদ্দেশ্যধৰ্মী গোট আলোচনা, পি আৰ এ অনুশীলন, গাঁও পৰ্যায়ৰ আৰু পৰিয়াল পৰ্যায়ৰ জৰীপৰ জৰিয়তে প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ, ব্যৱধান বিশ্লেষণ আৰু সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা বিশ্লেষণ কৰা হয়। এই বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা, জীৱিকা, গাঁও উন্নয়ন কৌশল আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা জে এফ এম চিৰ কাৰণে প্ৰস্তুত কৰা হয়।

প্ৰশিক্ষণ প্ৰয়োজন সমীক্ষা ঃ

(ক) বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য, দীৰ্ঘম্যাদী বিকাশ, জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বিষয়, লিংগ বৈষম্য, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, পানী আৰু অনাময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তা, ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ, বানপানী ব্যৱস্থাপনা আদি বিষয়ত নিয়মীয়া সজাগতা কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰি সম্প্ৰদায়টোৰ সক্ষমতা সৃষ্টি কৰিব পাৰি। গ্ৰাম্য বিকাশৰ কৰ্মসূচীতো একেধৰণৰ এক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

(খ) দক্ষতা বিকাশ ঃ

জীৱন নিৰ্বাহৰ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰা বাবে দক্ষতা বিকাশ আৰু যন্ত্ৰ-পাতিৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰশিক্ষণ, প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি সন্দৰ্ভত নিয়মীয়া পুনৰীক্ষণ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ বাবে কৰ্মসূচীত প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

ব্যৱধান বিশ্লেষণ ঃ

- নিয়মীয়া জন্তুৰ উপদ্ৰৱৰ বাবে শস্যৰ অনিষ্ট হৈ অহাৰ ফলত উৎপাদন হ্ৰাস পায়, ফলত উপাৰ্জন কমি যায়।
- যুৱ প্ৰজন্মৰ কৃষিকাৰ্যৰ প্ৰতি অনীহাৰ ফলত নিবনুৱাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি। কাৰণ জীৱিকাৰ অন্য জীৱিকা সৃষ্টিৰ সুবিধাৰ অভাৱ।
- মহিলাসকল যদিও পৰম্পৰাগতভাৱে বয়ন আৰু অন্য হস্তশিল্প কৰ্মত দক্ষ, তেওঁলোকৰ বজাৰ সুবিধা, আধুনিক সা-সঁজুলি আৰু প্ৰযুক্তি সম্পৰ্কীয় জ্ঞান অতি সীমিত।
- সহজলভ্য ধনৰ বাবে গাঁওবাসীৰ এটা অংশ অবৈধ গছকটা কাৰ্যত জড়িত হৈ আহিছে।

৬.৩ ঃ সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (এছ ডব্লিউ অ' টি) বিশ্লেষণ

সম্প্ৰদায়টোৰ পুৰুষ-মহিলাৰ অংশগ্ৰহণেৰে এই বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰা হৈছে।

সবলতা ঃ

(১) ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ নিচেই কাষত অৱস্থিত বাবে পৰিবহণ আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা ভাল।

(২) সমগোত্ৰীয় সম্প্ৰদায়

দুৰ্বলতা ঃ

(১) দক্ষতাৰ সীমাবদ্ধতা

(২) পুৰুষসকলৰ মাদক দ্ৰব্যৰ প্ৰতি আসক্তি

(৩) জীৱিকা উন্নয়নৰ বাবে মনোযোগিতাৰ অভাৱ

সুযোগ ঃ

(১) ডিজাইন প্ৰতিস্থাপন আৰু বজাৰ সংযোগেৰে বয়ন সম্প্ৰসাৰণ

(২) বাঁহ-বেতৰ শিল্প আৰু খাদ্য সংসাধনেৰে ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ স্থাপন

(৩) নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন

(৪) পাটপলু পালন

(৫) নিচাসক্তি, বনধ্বংস আৰু প্ৰব্ৰজনৰ কুপ্ৰভাৱ সম্পৰ্কে সজাগতা সৃষ্টিৰে সুস্থ বাতাৱৰণ সৃষ্টি

শংকা ঃ

(১) জন্তুৰ উপদ্ৰৱ

(২) বনধ্বংস

(৩) অবৈধ কাঠ ব্যৱসায়ৰ প্ৰতি আগ্ৰহ বৃদ্ধিৰ সম্ভাৱনীয়তা

৬.৪ ঃ অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (PRA) অনুশীলন

পৰিশিষ্ট-VIত কাৰ্যকৰী সমিতিৰ তালিকা আৰু পৰিশিষ্ট-VII-কৰ পৰা VII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

শিলচাং গাঁৱত গুৱাহাটীস্থিত আৰ জি ভি এনৰ দল উপস্থিত হৈ পি আৰ এ অনুশীলন কৰে।

তাৰিখ ঃ ২৪-০৩-২০১৭

স্থান ঃ শিলচাং গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়

উপস্থিতিৰ সংখ্যা ঃ ৪২

উপস্থিত থাকে ঃ জে এফ এম চিৰ বিষয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওখনৰ সদস্যসকল, বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আদি। পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত লোকৰ তালিকা পৰিশিষ্ট-VI আৰু VIIত দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট-VIII-কৰ পৰা VIII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

এই সন্দৰ্ভত বিশদ বিৰৰণ আৰু পুংখানুপুংখ অধ্যয়নৰ পূৰ্বে গাঁও পৰ্যায়ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই কাৰ্যসূচীত সামৰি লোৱা মূল বিষয়সমূহ হৈছে ঃ

(১) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিকল্পনা

(২) অংশগ্ৰহণমূলক কাৰ্যসম্পাদন আৰু পদ্ধতি

(৩) ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ই ডি চি-জে এফ এম চিৰ ভূমিকা

(৪) পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিষয়

(৫) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

(৬) পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপনা (পৰম্পৰাগত আৰু বৈজ্ঞানিক)

(৭) বহনক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক

(৮) জীৱিকা সম্পদৰ পঞ্চভূজ আৰু সামাজিক সম্পদৰ গুৰুত্ব

(৯) আত্মসহায়ক গোট আৰু ক্লাষ্টাৰ গঠন, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

(১০) বজাৰ আৰু মূল্য সংযোজন

(১১) উন্নয়নৰ সূচী আৰু পৰিৱেশ তথা পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্যৰে ইয়াৰ সম্পৰ্ক

(১২) লিংগজনিত বিষয় আৰু লিংগ সমতা

পৰ্যবেক্ষণ ঃ সম্প্ৰদায়সমূহে আলোচনা আৰু পি আৰ এ অনুশীলনত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। তলত উল্লেখ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহ পোহৰলৈ আহে।

(১) প্ৰয়োজনীয় পুঁজি আৰু প্ৰকল্পৰ অভাৱত পূৰ্বে জে এফ এম চিটো সক্ৰিয় নাছিল বুলি গাঁওবাসীয়ে প্ৰকাশ কৰে।

(২) অতীতত কেইটামান মাত্ৰ সজাগতা আৰু ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন হৈছিল।

(৩) তেওঁলোকে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্বক প্ৰশংসা কৰে আৰু ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰক্ৰিয়াত আন্তৰিকতাৰে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ায়।

(৪) যদিও কিছুমান এন জি অ'ই জে এফ এম চিটো পৰিদৰ্শন কৰিছিল, তেওঁলোকে তথ্য-পাতি সংগ্ৰহতে দায়িত্ব সামৰিছিল। কোনো ধৰণৰ উন্নয়নমূলক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা নাছিল।

(৫) প্ৰথমবাৰৰ বাবে এ পি বি এফ চিৰ অধীনত আৰ জি ভি এনে সম্প্ৰদায়টোৰ সৈতে মত বিনিময়

কৰাৰ লগতে প্ৰকল্পটোৰ বিষয়ে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰে। লগতে বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত পৰিৱেশ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক দিশকে ধৰি বিভিন্ন উন্নয়নমূলক বিষয়তো সজাগতা সৃষ্টি কৰে।

(৬) পৰিৱেশ, বন আৰু অন্যান্য জীৱিকা সম্পৰ্কীয় বিষয় যেনে পোক নিয়ন্ত্ৰণ, পশুপালন আদি সম্পৰ্কত গাঁওবাসীৰ ভাল স্থানীয় জ্ঞান আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।

(৭) গাঁওবাসীৰ চাহ উৎপাদন সম্পৰ্কত ভাল পাৰম্পৰিক দক্ষতা আছে আৰু তেওঁলোকৰ বেছিভাগেই চাহ বাগিচাৰ ওপৰ নিৰ্ভৰশীল।

(৮) বতৰ পৰিৱৰ্তন আৰু ইয়াৰ ফলত কৃষি তথা স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰা প্ৰভাৱক লৈ সম্প্ৰদায়টোৱে শংকা ব্যক্ত কৰে। লগতে বতৰ পৰিৱৰ্তন সন্দৰ্ভত বৈজ্ঞানিক জ্ঞান আহৰণৰ বাবে তেওঁলোকে আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰে।

(৯) বনাঞ্চল সুৰক্ষিত কৰি বতৰ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ ভূমিকা সন্দৰ্ভত সম্প্ৰদায়টোৰ এক জনসচেতনতা পৰিলক্ষিত হৈছিল।

ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ ঃ পি আৰ এ অনুশীলন, দলীয় আলোচনা, গাঁওবাসী, জে এফ এম চি সদস্য, বনকৰ্মী আৰু আন অংশীদাৰসকলৰ সৈতে মত-বিনিময়ৰ অন্তত গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। অংশগ্ৰহণমূলকভাৱে সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰয়োজনীয়তা পুনৰীক্ষণ সম্পন্ন কৰা হয়। লোকসকলৰ প্ৰায়োজনীয়তা তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব পাৰি।

১) গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা

২) অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা

এই প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ হ্ৰস্বম্যাদী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী হিচাপে শ্ৰেণী বিভক্ত কৰিব পাৰি। গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনাত বিস্তৃতভাৱে দিয়া হৈছে।

লোকসকলৰ গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে জীৱিকা উন্নয়নৰ সৈতে সম্পৰ্ক আছে। পথ, বিদ্যালয়, স্বাস্থ্যসেৱা, খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা, কুঁৱা, শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ, সামূহিক প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ, বজাৰ গৃহ নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নমূলক কাম-কাজ ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ ভিতৰত আছে দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ, স্বাস্থ্য সেৱা, ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসকৰ দল, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰশিক্ষণ তথা সজাগতাৰ সক্ষমতা সৃষ্টি, আত্মসহায়ক গোট আৰু ক্লাষ্টাৰ গঠন, গাঁও পৰিচালনা আৰু উন্নয়ন পুঁজি-জে এফ এম চিৰ বাবে পুঁজি, কেঁচামালৰ ব্যৱস্থা, পৰম্পৰাগত সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ সংযোগ। যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ লগত জড়িত উত্তম স্থানলৈ শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ, গাঁওবাসীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰা ঠাই ভ্ৰমণ, শিল্পী গাঁও আৰু মেলাত অংশগ্ৰহণ, বাণিজ্য মেলা ইত্যাদি।

৭। গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

গ্ৰামোন্নয়নৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা বিবেচনা কৰি এখন গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হয়। এই পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ সময়ত গাঁওবাসীৰ লগতে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ লগতে আলোচনা কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৰ সদস্যসকলৰ বাবে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন দিশসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে —

(১) জে এফ এম চিটোৰ বাবে যিহেতু বৰ্তমানৰ পানীৰ উৎস পৰ্যাপ্ত নহয়, সেয়ে খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন। গাঁওবাসীয়ে দৰাপানী গাঁৰৰ চাহখোৱা পাহাৰত এটা জলাধাৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তাৱ দিছে য'ত পাহাৰৰ জুৰিৰ পানী সংগ্ৰহ কৰিব পৰা যাব। পৰিশোধনৰ পিছত এই পানী পাইপ লাইনৰ জৰিয়তে গাঁওখনত বিতৰণ কৰিব পৰা যাব।

(২) গাঁওবাসীয়ে এটা ৰাজহুৱা সভাঘৰৰ প্ৰস্তাৱ দিছে, য'ত এটা জে এফ এম চিৰ কাৰ্যালয় থাকিব, স্থানীয় উৎপাদনলসমূহৰ প্ৰশিক্ষণ, উৎপাদনৰ লগতে প্ৰদৰ্শন কেন্দ্ৰ থাকিব। জে এফ এম চিৰ কাম-কাজ

সঠিকভাৱে পৰিচালনাত ই সহায় কৰিব আৰু দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীসমূহ উচ্চ মাত্ৰাত পৰিচালনা কৰিব পৰা যাব।

(৩) বিকল্প জীৱিকাৰ উৎস উন্নয়ন আৰু বৃক্ষ আবৃত অঞ্চলৰ পৰিসৰ বৃদ্ধিৰ বাবে জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত খোলাহাটত ৫০ হেক্টৰ ভূমিত ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণৰ প্ৰস্তাৱ গাঁওবাসীয়ে আগবঢ়াইছে।

(৪) বনৰীয়া হাতীৰ খোৰপানীৰ উৎস হিচাপে বনাঞ্চলৰ ভিতৰত এটা পুখুৰী খান্দিব লাগে যাতে পানীৰ সন্ধানত আৱাসিক এলেকালৈ হোৱা হাতীৰ আগমন ৰোধ হয়।

৭.১ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীৰ স্থানাংক

গাঁও উন্নয়নৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়ে।

স্থানাংক	কাৰ্যসূচী	বৰ্ণনা (আকাৰ আৰু মানদণ্ড)	বাজেট
১	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	১। সভাকক্ষ =২৫×৪৫ ফুট ২। জে এফ এম চি কাৰ্যালয় =১০×১২ ফুট ৩। প্ৰস্বাৱগাৰ =২×৬×৬ ফুট ৰোৱতী পানীৰ সৈতে ৪। প্ৰশিক্ষণ আৰু উৎপাদন কেন্দ্ৰ ৫। স্থানীয় উৎপাদন প্ৰদৰ্শন কেন্দ্ৰ ৬। ছেক্ৰেটেৰিয়েট টেবুল এখন ৭। চকী ৩০খন ৮। ষ্টিল আলমিৰা এটা ৯। স্থান— সঞ্চায়ত ভৰন (ৰাজহুৱা ভূমি) ৩ কঠা ১০। চাৰিসীমাৰ বেৰ	১২ লাখ
২	খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা	দৰাপানী গাঁৱৰ বানপাৰাৰ ওচৰৰ চাহখোৱা পাহাৰত পানী সংৰক্ষণৰ বাবে টেংকী	৫ লাখ
৩	পশুপালন	গাঁওবাসীৰ মাজত গাহৰি, কুকুৰা, হাঁহ আদিৰ পোৱালি বিতৰণ	৪ লাখ

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

৮। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁওখনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা কৰাৰ সময়ত জে এফ এম চিৰ সদস্য আৰু আৰ জি ভি এনৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহত আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা আৰু পি আৰ এ অনুশীলন কৰা হৈছে। পি আৰ এ আৰু দলীয় আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য (আই জি এ) চিনাক্ত কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৱে চিনাক্ত কৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য হৈছে— মৎস্য পালন, পাচলি খেতি, হাঁহ-কুকুৰা পালন, দুগ্ধ উৎপাদন, মৌপালন, কাঠফুলা খেতি, নাৰ্চাৰী, চিলাই, ক্ষুদ্ৰ শিল্প, মৰাপাট শিল্প, বাঁহশিল্প, মমবাতি প্ৰস্তুতকৰণ, ধূপকাঠি নিৰ্মাণ, আচাৰ প্ৰস্তুতকৰণ ইত্যাদি। উৎপাদনৰ পিছত পেকেজিং, বটলিং আৰু বৃত্তিমূলক লেবেলিঙৰ জৰিয়তে সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন কৰিব পৰা যায়। আই জি এৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, যন্ত্ৰ-পাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। ‘ভ্ৰাম্যমাণ বজাৰ’ৰ জৰিয়তে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এক মাৰ্কেটিং প্লেটফৰ্ম প্ৰদানৰ বাবে জে এফ এম চি-ই ডি চিয়ে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে।

৮.১ ঃ স্থানাংক

জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন স্থানাংক

* কৃষি আৰু উদ্যানশস্য
* বয়ন আৰু হস্তশিল্প
* গাহৰি পালন
* নাৰ্চাৰী
* কুকুৰা পালন

৮.২ ঃ জীৱিকাৰ সুযোগ

জীৱিকাৰ সুযোগসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চিনাক্ত কৰা হৈছে

* কৃষি আৰু উদ্যানশস্য
* পশুধন
* দক্ষতা উন্নয়ন
* এন টি এফ পি
* ঋণ সুবিধা

৮.৩ ঃ কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ’ল—

(ক) আধুনিক দক্ষতাৰ অভাৱ

(খ) যুৱ প্ৰজন্মৰ কৃষিকাৰ্যৰ প্ৰতি অনীহা

(গ) বাৰিষাৰ সময়ত বানপানী আৰু পানী জমা হোৱা

সুযোগসমূহ হ’ল—

(ক) শস্য উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে আধুনিক প্ৰযুক্তি ব্যৱহাৰেৰে বহুমুখী কৃষিকাৰ্য

(খ) পাহাৰৰ নিকটৱৰ্তী এলেকাত খাদ্য উদ্ভিদ ৰোপণ

(গ) আদা, নিম ঘাঁহ, ষ্ট্ৰ’বেৰী আদিৰ দৰে উচ্চ বজাৰ মূল্য সম্পন্ন উৎপাদকৰ ব্যৱসায়িক ভিত্তিত কৃষি

৮.৪ ঃ পশুধন

প্ৰতিবন্ধকতা ঃ

(ক) পশুপালনৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰ বাবে কম উৎপাদন

(খ) ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথত হোৱা দুৰ্ঘটনাত গাইগৰুৰ মৃত্যু

(গ) নিকটৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ বন্যজন্তুৰ আক্ৰমণ

সুযোগসমূহ ঃ

(ক) বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে গাহৰি পালনৰ সুবিধা

(খ) উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী হিচাপে যুৱ প্ৰজন্মক বৈজ্ঞানিক কুকুৰা পালনৰ প্ৰতি উদ্বুদ্ধ কৰা

৮.৫ ঃ কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (এন টি এফ পি)

মূল প্ৰতিবন্ধকতা

(ক) এন টি এফ পি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কত জ্ঞানৰ অভাৱত সেইবোৰৰ যথাযোগ্য ব্যৱহাৰ নহয়

(খ) বিভিন্ন এন টি এফ পি উৎপাদনৰ বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত জ্ঞান কম

সুযোগসমূহ ঃ

ক) ওচৰৰ খোলহাট বনাঞ্চলত ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণ

খ) এন টি এফ পিৰ সংৰক্ষণ আৰু যথাযুক্ত ব্যৱহাৰৰ ওপৰত সজাগতা সৃষ্টি

গ) আমলখি, শিলিখা আদি স্থানীয় ঔষধি গুণবিশিষ্ট উদ্ভিদৰ খেতি

৮.৬ ঃ বিশেষীকৃত দক্ষতা

মূল প্ৰতিবন্ধকতা ঃ

(ক) বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাক উলাই কৰাৰ বাবে, গাঁওবাসীয়ে পৰম্পৰাগত দক্ষতাৰে পৰম্পৰাগত সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। যাৰ বাবে উৎপাদন সীমিত

(খ) উপাৰ্জনৰ সীমা অ সীমিত বাবে চহৰাঞ্চললৈ আহি বৃত্তিমূলক দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰিবলৈ অপাৰগ

সুযোগসমূহ ঃ

(ক) পৰ্যাপ্ত মহিলা শক্তিক নতুন দক্ষতা অৰ্জনৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে উদ্বুদ্ধ কৰিব লাগিব

(খ) বয়ন আৰু হস্তশিল্পৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদানেৰে পৰম্পৰাগত দক্ষতা বৃদ্ধিৰ বাবে অনুপ্ৰেৰণা যোগোৱা

(গ) বয়ন আৰু হস্ততাঁত উৎপাদন ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ দাঁতিত প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰী কেন্দ্ৰ স্থাপন

৮.৭ ঃ ঋণ সুবিধা

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ

ক) গাঁওবাসীক ঋণ প্ৰদানৰ বাবে দায়িত্ব ল'বলৈ কুণ্ঠাবোধ কৰা মনোভাব

খ) ব্যক্তিগত ঋণ দিওঁতাৰ উচ্চ মাত্ৰাৰ সুতৰ হাৰ

গ) কম সুতত ঋণ লাভ কৰিব পৰা বিভিন্ন চৰকাৰী আঁচনি সম্পৰ্কে অজ্ঞতা

মূল সুবিধাসমূহ

ক) আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ জৰিয়তে আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'বলৈ উৎসাহ

খ)	ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান

গ)	বিভিন্নচৰকাৰী আঁচনিৰ দ্বাৰা উপকৃত কৰোৱাৰ ব্যৱস্থা

৮.৮ কৌশলগত ব্যৱস্থা

তলৰ জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাসমূহৰ বাবে ওপৰৰ পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহক কৌশলগত ব্যৱস্থা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

ক)	বহুমুখী কৃষি পদ্ধতি আৰু আৰু আধুনিক কৃষি প্ৰযুক্তি ব্যৱহাৰ শস্য উৎপাদন উন্নয়ন জৰিয়তে কৃষি সম্প্ৰসাৰণ

খ)	উচ্চ মূল্যসম্পন্ন উৎপাদন যেনে আদা, নেমু ঘাঁহ, ষ্ট্ৰবেৰী আদিৰ খেতি প্ৰৱৰ্তনৰ জৰিয়তে যুৱ প্ৰজন্মক এইবোৰক ব্যৱসায়িক কৃষি হিচাপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগোৱা

গ)	বৈজ্ঞানিক কুকুৰা ফাৰ্ম উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ উৎস হিচাপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ যুৱ প্ৰজন্মক উৎসাহ যোগোৱা

ঘ)	বয়ন আৰু হস্তশিলৰ পৰম্পৰাগত দক্ষতাক প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে উন্নত কৰিবৰ বাবে অনুপ্ৰেৰণা যোগোৱা

ঙ)	অৰ্থনৈতিকভাৱে স্বনিৰ্ভৰ হ'বলৈ সক্ৰিয় আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ বাবে উৎসাহ যোগোৱা

৮.৯ ঃ উপাৰ্জনৰ উৎস সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী

গাঁওখনত পৰিকল্পনা কৰা মূল উপাৰ্জন সৃষ্টিকাৰী কাৰ্যসূচী হ'ল—

(১) কৃষি

(২) বয়ন

(৩) গাহৰি পালন

(৪) নাৰ্চাৰী

(৫) হস্তশিল্প

(৬) কুকুৰা পালন

৮.১০ঃ আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্য

আত্মসহায়ক গোটসমূহে গাঁওখনত তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কাম কৰিব পাৰে

(১) বয়ন

(২) নাৰ্চাৰী

(৩) গাহৰি পালন

(৬) কুকুৰা পালন

৮.১১ ঃ প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণ (Exposure Trips)

নিম্নোক্ত প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণসমূহ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ঃ

১)	উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যৰ নিদৰ্শনমূলক কাম/জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পনা পৰিদৰ্শন

২)	কৃষি-উদ্যানশস্য প্ৰদৰ্শনী, বাণিজ্য মেলা আদিত অংশগ্ৰহণ কৰি বজাৰ সম্ভাৱনীয়তা প্ৰদৰ্শন কৰা

৩)	বাঁহশিল্প, ফাৰ্নিচাৰ নিৰ্মআণ, হস্তশিল্প আদিৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে ওচৰৰ ৰাজ্য বা দেশ ভ্ৰমণ

৮.১২ ঃ সংপৃক্তকৰণ ঃ

পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ত কৰিব পাৰি ঃ

ক)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) — গ্ৰাম্য নিয়োগৰ কাৰণে

খ)	ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।

গ)	ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা (Rashtriya Krishi Sinchay Yojana) — পানীৰ উৎস উন্নয়ন সহিতে জলসিঞ্চনৰ কাৰণে

ঘ)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)

ঙ)	দক্ষতা বিকাশ যোজনা (Skills Development Schemes)

চ)	প্ৰধান মন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনা (Prime Minister Ujjwala Yojana)

ছ)	এন আৰ এল এম (NRLM)

জ)	এন আৰ এইচ এম (NRHM)

ঝ)	বাঁহ অভিযান (Bamboo Mission)

ঞ)	গ্ৰাম্য উন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে সঠিক অন্য আঁচনি।

উপৰোক্ত সংপৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।

৯। শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা বন বিভাগ আৰু শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত কৰা সবিশেষ পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যই প্ৰদান কৰিব সংৰক্ষণ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ মূল্য, নিৰ্ধাৰিত জে এফ এম চিত পাৰিৱেশিক কাৰ্যক্ৰম আৰু উৎপাদন সক্ষমতা। লগতে বহনক্ষম ব্যৱস্থাৰে গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সমলো লাভ কৰিব।

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই তলৰ প্ৰকাৰসমূহ বিবেচনালৈ আনিছে

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা বনাঞ্চলসমূহ আৰু

খ) গাঁবাসীৰ মাটি আৰু নিৰ্ধাৰিত বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ মাটিত বৃক্ষ ৰোপণ বা বৃক্ষ ৰোপণ কৰিবলগীয়া এলেকা

৯.১ঃ বনাঞ্চলসমূহ আৰু সেইবোৰৰ বৰ্তমান অৱস্থা

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহৰ অৱস্থা সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা-১ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	**জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)**	**গাঁৰৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)**	**বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')**	**সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)**
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ খোলাহাট সংৰক্ষিত বঃ লাট ঃ শিলচাং লাট উপাদান ঃ	৮০	২	ভাল এলেকা ঃ ১০০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ ০ হেক্টৰ	৯ মাহৰ বেছি
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
অৱস্থান ঃ বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰ ঃ আৰ্দ্ৰ ঋতুকালীন মিশ্ৰিত অৰণ্য ভি এফ/অন্যান্য	২০	৪	ভাল এলেকা ঃ ২০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ ০ হেক্টৰ	৯ মাহৰ বেছি
মুঠ	১০০		ভাল এলেকা ঃ ১০০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ ০ হেক্টৰ	

উৎস ঃ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা হোৱা আলোচনা

এইটো দেখা গ'ল যে শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ১০০ হেক্টৰ বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত, য'ত ১০০ হেক্টৰ 'ভাল' (ঘনত্ব ৪০ শতাংশতকৈ কম)।

৯.১.১।বনভূমিৰ প্ৰকাৰ ঃ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহ সাৰুৱা বালিয়া মাটিৰ প্ৰকাৰ মাটিত অৱস্থিত। তলৰ তালিকাত মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য দিয়া হ'ল।

তালিকা- ২ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনভূমিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	মধ্যম	মধ্যম
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	মধ্যম	মধ্যম
উপস্থিতি ঃ		
(ক) পলস	—	—
(খ) বোকামাটি	—	—
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	—	—
(ঘ) বালিচাহি	—	—

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে, বনভূমিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল
(ক) বালিয়া

৯.১.২। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত বৰ্তমান উপলব্ধ উদ্ভিদসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ২ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ উদ্ভিদসমূহৰ প্ৰকাৰ

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	শাল, চেগুণ, তিতাচপা	শ্বৰেয়াৰোবাষ্টা, টেক্টোনাগ্ৰেণ্ডিচ, মিচেলিয়াচাম্পাচা
সহযোগী	গমাৰি, আমলখি, কৰৈ, অৰ্জুন	মেলিনিয়াৰবৰিয়া, কিৰগেনেলিয়াৰেক্টিকুলাটা, আলবেজিয়াপ্ৰচেৰা, টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুনা
জোপোহা		
ঔষধি উদ্ভিদ	ঔটেঙা, শিলিখা, বহেৰা	ডিল্লেনিয়াইণ্ডিকা, টাৰ্মিনেলিয়াচাবুজা
উৎপাদন	বাঁহ প্ৰজাতি	
অন্যান্য, যদি আছে		

৯.১.৩ ঃ অতীতৰ বনগাঁও পৰিচালনা

অতীত শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত গ্ৰহণ কৰা বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল ঃ

ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়ালৰ সংখ্যা ঃ ৩৫০টা

খ) অন্তৰ্ভুক্ত জনসংখ্যা ঃ ১৪০০জন

গ) কাৰ্যসূচীৰ সাৰাংশ

১) যুটীয়া পেট্ৰোলিং

২) অবৈধতা সম্পৰ্কত তথ্য সৰবৰাহ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৪ ঃ বন উৎপাদনৰ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে স্থানীয় ৰাইজৰ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা তলৰ তালিকাত প্ৰদান কৰা হ'ল ঃ

তালিকা ঃ ৪ (ক) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো

পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	গড় পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয়তা		বৰ্তমান কেনেদৰে পোৱা হয়	উৎস
	প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰিমাপ	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	প্ৰতিদিন হিচাপে	১২০ টন প্ৰতিমাহ		ঘৰুৱা মৰা-শুকান কাঠ
ঘৰৰ বাবে কাঠ	প্ৰতিদিন হিচাপে	১১৫০ ডাঙৰ বাঁহ	ঘৰুৱাভাৱে	বাঁহ আৰু কাঠ
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	প্ৰতিদিন হিচাপে	৬৫০ ডাল		ঘৰুৱা আৰু বন
খুঁটা-বাঁহ	প্ৰতিদিন হিচাপে	৫৫০-৬৫০ মিটাৰ		ৰোপণ কৰিব পৰা মাটি আৰু বন
পশু খাদ্য	প্ৰতিদিন হিচাপে	১০ বস্তা		ঘৰুৱা আৰু বন
এন টি এফ পি	বছৰি		বাঢ়নী, বাঁহ, খেৰ বেত আদি	ঘৰুৱা আৰু বন
অন্যান্য				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত ৩৫০টা পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা শিলচাং বেঙেনাবাৰী গাঁৱত বছৰি নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বন উৎপাদন তলত দিয়া ধৰণৰ ঃ

তালিকা ঃ ৪ (খ) ঃ বন উৎপাদনৰ মুঠ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা— শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বাবে

বন উৎপাদনৰ নাম	**গাঁওবাসীক প্ৰয়োজন (প্ৰতি বছৰে কেজি) (*)**	**মন্তব্য**
কাঠখৰি	৬৭৫০ টন	
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৮৯২০ ডাল	
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰুকাঠ	৩১৮০ ডাল	
খুঁটা-বাঁহ	১৯২০০ মিটাৰ	
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	১২৬ বস্তা	
এন টি এফ পি		
অন্যান্য- বাঢ়নী	২১৫০০ কেজি	

উৎস ঃ ওপৰৰ তালিকা ঃ ৪ (ক) আৰু গাঁওবাসীৰ তথ্যৰ পৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা

(*) পৰিয়ালৰ গড় প্ৰয়োজনীয়তাৰ আনুমানি পৰিমাণ (তালিকা ঃ ৪ (ক) × ১৩১ পৰিয়াল)

৯.১.৫ ঃ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি, গাঁওবাসীয়ে এই সামগ্ৰীসমূহ স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ দ্বাৰাও বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আহিছে। শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চি গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন তলৰ তালিকাত দিয়া হৈছে।

তালিকা ঃ ৫ (ক) ঃ শিলচাং জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	**বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ**			**সংগ্ৰহৰ উৎস**
	বছৰ/মাহ	**সংগ্ৰহ কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা**	**সংগৃহীত গড় পৰিমাণ (কেজি)**	
কাঠখৰি	বৰ্ষা/শৰৎ	১৫০	১৫ কেজি/পৰিয়াল /দিন	ঘৰুৱা আৰু বন
ঘৰৰ বাবে কাঠ	শৰৎ	৩০-৩৫	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	বছৰি	৩০-৩৫	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
বাঁহ	এপ্ৰিল-মে’	১৫০	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
খুঁটা	এপ্ৰিল-মে’	১৫০	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	নিয়মীয়া নহয়	২০-২৫	২০-২৫ মিটাৰ	ঘৰুৱা আৰু বন
এন টি এফ পি	ডিচে-জানুৱাৰী	৪০-৫০	১৫০-২৫০ কেজি	
অন্যান্য				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ওপৰৰ সংযোজনত, তলৰ তালিকাত অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰা হ'ল ঃ

তালিকা ঃ ৫ (খ) ঃ বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য (শিলচাং জে এফ এম চি)

বন উৎপাদনৰ নাম	**অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি)**	**কেনেদৰে বিপণন হয়**	**বন উৎপাদন বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰতি পৰিয়ালৰ গড় উপাৰ্জন**
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ			
খুঁটা			
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি			
অন্যান্য			

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৬ ঃ বন উৎপাজনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণন

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা তলত সাৰাংশত দিয়া হ'ল— পূৰ্বৰ উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা ঃ ৬ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চি গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজন

বন উৎপাদনৰ নাম	**গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজন (কেজি প্ৰতি বছৰ) তালিকা ঃ ৪ (খ)ৰ পৰা**	**অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি) তালিকা ঃ ৫ (খ)ৰ পৰা**	**মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা (কেজি)**
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ/ খুঁটা	১৭০ মিটাৰ		
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি -খেৰ	১২০০ বস্তা		
অন্যান্য			

উৎস ঃ এই অধ্যায়ৰ তালিকা ঃ ৪ (খ) আৰু ৫ (খ), পূৰ্বৰ পৃষ্ঠাত দিয়াৰ দৰে।

৯.২ ঃ বন সুৰক্ষা বিষয়

৯.২.১ঃ সুৰক্ষাৰ সমস্যা

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-২ ঃ বাঘেখাইতী জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা সমস্যা

সমস্যাৰ প্ৰকাৰ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্বপূৰ্ণ (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় জন্তু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ-অন্য এলেকাৰ জন্তুৰ	হয়	হয়
অবৈধ গছকটা কাৰ্য	হয়	হয়
কাঠৰ চোৰাং ব্যৱসায়	হয়	হয়
আকস্মিক অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনাঞ্চলৰ ভূমিত বেদখল	হয়	হয়

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে ওপৰৰ জে এফ এম চিটোৱে সন্মুখীন হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ হ'ল ঃ

ক) পেট্ৰোলিঙৰ জৰিয়তে অবৈধ কাঠ জব্দ কৰা

খ) স্থানীয় অঞ্চলত সজাগতা সৃষ্টি কৰা।

৯.২.২ঃ বনাঞ্চল হ্রাসৰ কাৰণ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত বনাঞ্চল হ্রাসৰ মূল কাৰণ তলত দিয়া হৈছে ঃ

ক) জন্তুৰ চাৰণ

খ) অবৈধভাৱে গছকটা কার্য।

গ) কাঠখৰি সংগ্ৰহ

৯.৩ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহ

তলৰ উপ-শাখাবোৰত শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। এই উপাদানসমূহৰ ভিতৰত সুৰক্ষা পৰিকল্পনা, বাসস্থান উন্নয়ন, জলাশয় সংৰক্ষণ, মানুহ-বন্যপ্রাণীৰ সংঘাত নিৰাময়, পৰিৱেশ পর্যটন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (নিৰাময়), নার্চাৰী উন্নয়ন, পৰিচালনা আৰু অন্যান্য দিশসমূহ সামৰি লোৱা হৈছে।

৯.৩.১ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা তলত দিয়া হৈছে, পূর্ব উপ-শাখা ৩ ত আলোচনা কৰাৰ দৰে। শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা কার্যসূচী আলোচনা কৰা হ'ল।

তালিকা-৮ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কর্ম (প্রফ'র্মা-৩ৰ তালিকা ঃ ৩.৭ৰ পৰা প্রয়োজন মতে পূৰণ কৰিব লাগিব)	**বন এলেকাত অৱস্থিতি**	**বিষয়সমূহৰ জোখ-মাখ** (দৈর্ঘ্য, কালি, আকাৰ আদি)	**সময় সীমা**	**অগ্ৰাধিকাৰ** (উচ্চ/মধ্য/নিম্ন)
ই পি আৰ চি/জে এফ এম চি বন এলেকা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে সুৰক্ষা বাহিনীৰ কর্তব্য	বনগাঁও এলেকা	-	দিন-ৰাতি	মধ্যম

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চি (উচ্চ-মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰৰ সৈতে)ত গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূর্ণ সুৰক্ষা বিষয়সমূহৰ পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে দেখা গৈছে।

ক) বৃক্ষৰোপিত এলেকা সুৰক্ষা প্রদান

খ) দিন আৰু ৰাতিৰ ভাগ মধ্যমীয়া সুৰক্ষা কর্তব্য

৯.৩.২ প্রস্তাৱিত কর্ম আঁচনিৰ প্রকাৰ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ক্ষতিগ্রস্ত জে এফ এম চি বন এলেকাৰ বাবে গ্ৰহণ প্রস্তাৱিত কর্ম আঁচনিসমূহৰ প্রকাৰ তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-৯ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময়	প্ৰয়োজনীয়তা (হয়/ নহয়)	জে এফ এম চিৰ দায়িত্ব (হয়/ নহয়)	মাহ/বছৰ কেতিয়া গ্ৰহণ কৰা হ'ব	পৰিচৰ্যাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত এলেকাৰ সম্প্ৰসাৰণ (হেঃ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰ সৃষ্টিকৰণৰ	হয়	হয়	-	৪০
গছৰ গজালিৰ সুৰক্ষা	হয়	হয়	-	৪০
জলাশয় পৰিচৰ্যা	হয়	হয়	-	৪০
জলাধাৰ	হয়	হয়	-	৪০
ঘাঁহ -বন নিৰণি	হয়	হয়	-	
বাঁহ ৰোপণ	হয়	হয়	-	
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	-	৪০
মূঢ়া উভলা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	-	৪০
কলম দিয়া আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	-	৪০
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	-	
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	-	১০০
অন্যান্য কৰ্মসূচী	হয়	হয়	-	

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত পৰিচৰ্যা কৰ্ম আঁচনিসমূহ হ'ল ঃ

৯.৩.৩ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কৰ্ম আৰু সৃজন

ওপৰৰ সম্পৰ্কত বিতং তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১০ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পিত বনোন্নয়ন

নিৰাময় ব্যৱস্থা	**ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা**	**খণ্ড ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ**	**প্ৰজাতি**	**স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)**
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	২০ হেক্টৰ	হয়	কাঠখৰি প্ৰজাতি	৪×৪
খণ্ড ৰোপণ	১০ হেক্টৰ	১ হেক্টৰ প্ৰতি	বিশেষ	২×২
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	১০ হেক্টৰ	১ হেক্টৰ প্ৰতি	স্থান বিশেষ	২×২
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	–	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	–			
অন্যান্য	—	—	—	—
মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)	৪০ হেক্টৰ			

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪ বনোন্নয়ন পৰিকল্পন — বছৰেকীয়া লক্ষ্য

দহ বছৰ সময়ৰ বাবে ওপৰৰ ক্ষেত্ৰত বছৰেকীয়া লক্ষ্য তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১০ (ক) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-১-৫)

নিৰাময়	**২০১৬**	**২০১৭**	**২০১৮**	**২০১৯**	**২০২০**
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ
খণ্ড ৰোপণ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	–	—	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	–	—	—	—	—
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী	—	—	—	—	—

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

তালিকা-১০ (খ) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-৬-১০)

নিৰাময়	২০২১	২০২২	২০২৩	২০২৪	২০২৫
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	–	—	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	–	—	—	—	—
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী	—	—	—	—	—

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.১ নাৰ্চাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ নাৰ্চাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত উল্লিখিত নাৰ্চাৰীৰ প্ৰকাৰসমূহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল ঃ

ক) জে এফ এম চি নাৰ্চাৰী (বিভাগীয় নাৰ্চাৰী সহিতে)

খ) অন্যান্য নাৰ্চাৰী — আত্মসহায়ক গোট আৰু ব্যক্তিগত

বিতং বৰ্ণনা তলত দিয়াৰ দৰে

জে এফ এম চি নাৰ্চাৰী

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ নাৰ্চাৰী সম্পৰ্কত তলৰ তালিকাখনত বিতংভাৱে দিয়া হৈছে। ইয়াত জে এফ এম চি কামত জড়িত বিভাগীয় নাৰ্চাৰীও অন্তৰ্ভুক্ত।

তালিকা-১১ (ক) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ জে এফ এম চি নাৰ্চাৰীসমূহ

নাৰ্চাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

অন্যান্য নাৰ্চাৰী

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্চাৰীৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হৈছে ঃ

তালিকা-১১ (খ) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্চাৰীসমূহ

নাৰ্চাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জে এফ এম চিৰ ওচৰত অন্য কোনো নাৰ্চাৰী পোৱা নগ'ল				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.২ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা — ১০ বছৰ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল ঃ এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সময় সামৰি লৈছে।

কাঠ প্ৰজাতি

তালিকা-১২ (ক) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত কাঠখৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(ক) বাঁহ

তালিকা-১২ (খ) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত বাঁহ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(খ) ইন্ধন খৰি ৰোপণ

তালিকা-১২ (গ) ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিত ইন্ধন খৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ

তালিকা-১২ (ঘ) ঃ শিলচাং জে এফ এম চিত এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৩ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি পৰিকল্পনা

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ বাবে পৰিকল্পিত অন্যান্য কৰ্মসূচীসমূহ তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১৩ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি

কৰ্ম আঁচনি	প্ৰয়োজনীয়তা	দায়িত্ব হয়/ নহয়	মাহ/ বছৰ	কালি (হেক্টৰ)

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৪ বিপণন কাৰ্যকলাপ

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিপণনৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ঃ

ক) স্থানীয় বজাৰৰ সুবিধা

খ) মূল্য সংযোজন

গ) সমূহীয়া কাম-কাজ বৃদ্ধি

৯.৫ প্ৰত্যাশিত সুফল

এই উপ-বিভাগত শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ ফলত পোৱা সুফলসমূহ আৰু সেইবিলাকৰ বিতৰণৰ পদ্ধতি আলোচনা কৰা হৈছে।

৯.৫.১ কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্ৰত্যাশিত সুফল

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ উপৰোক্ত বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষাৰ কাৰ্যৰ বাবে এই সুফলসমূহ প্ৰত্যাশা কৰা হৈছে।

তালিকা-১৪ ঃ শিলচাং জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে প্ৰত্যাশিত সুফলসমূহ

সামগ্ৰী	মাহ	বছৰ নিৰ্দেশনা	পৰিমাণ
কাঠখৰি	অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী	৭ ম-১০ম বছৰ	২৫০
ঘৰৰ বাবে কাঠ	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	২০শ বছৰ	৩০০
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	মাৰ্চ-মে'	৪ৰ্থ বছৰ	২৫০
বাঁহ	নৱে-মাৰ্চ	৪ৰ্থ বছৰ	১৭০০
খুঁটা	মাৰ্চ-আগষ্ট	৪ৰ্থ-৫ম বছৰ	২৫০
বনাঞ্চলৰ গছ-ঘাঁহৰ পৰা পশু খাদ্য	অক্টো-মাৰ্চ	১ম বছৰ	২৫০
এন টি এফ পি	নৱে-জানুৱাৰী	২য় বছৰ	২০০০ কেজি
মজুৰি	৩০০ টকা প্ৰতিজনৰ		
অন্যান্য———			

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৫.২ অংশীদাৰিত্ব

শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ বাবে অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচীৰ লাভালাভ তলত নিৰ্দেশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১৫ ঃ শিলচাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচী

পদ্ধতি	বিষয়
সমভাৱে বিতৰণ	কাঠ, কাঠখৰি, বাঁহ আদি
সদস্যসকলৰ দ্বাৰা মুক্তভাৱে সংগ্ৰহ	এন টি এফ পি
অন্য পদ্ধতি	উৎপাদন বৃদ্ধি পদ্ধতিৰ বাবে এখন সূচী

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

১০। প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট

১০.১.১ নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা মেট্ৰিক্স

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা ক্ৰমে জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকটো উপ-পৰিকল্পনাৰ বাবে পৃথক পৃথককৈ প্ৰস্তুত কৰা নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	পৰিকল্পনা	কৰ্মশক্তি	প্ৰশিক্ষণ	পুঁজি	উৎপাদন আৰু মূল্য সংযোজন	বিপণন	এম এণ্ড ই
জে এফ এম চি		✓			✓	✓	
এন জি অ'		✓			✓	✓	
দক্ষতা সংস্থা		✓			✓		
বন বিভাগ		✓				✓	
সংশ্লিষ্ট বিভাগ		✓					

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বনবিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠা	ভাৰত চৰকাৰ/কৰ্প'ৰেট
সৌৰশক্তি		✓	✓			✓
সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীট লাইট		✓	✓			✓
সিঞ্চন জলসিঞ্চন		✓	✓		✓	✓
ৰন্ধন গেছ		✓			✓	✓
পাৰাৰ পাম্প		✓	✓			✓
প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		✓	✓		✓	✓
সামূহিক সভাঘৰ আৰু জেএফএমচি কাৰ্যালয়		✓	✓			
পথ		✓	✓			
জল আৰু অনাময়		✓	✓			✓
বিদ্যালয়						
স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		✓	✓		✓	✓
জৈৱিক কৃষি/ কেঁচু সাৰ		✓	✓		✓	✓

বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	জিলা প্ৰশাসন
বন সুৰক্ষা		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা		✓	✓		✓	
বাসস্থান উন্নয়ন		✓	✓		✓	
নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন		✓			✓	
জলাশয় সংৰক্ষণ		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী-মানুহ সংঘাত		✓				
চৰণীয়া স্থান নিয়ন্ত্ৰণ		✓	✓			
পৰিৱেশ-পৰ্যটন		✓	✓			

১০.২ বিত্ত আৰু বাজেট

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাৰ্ষিক প্ৰয়োজন অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাজেট প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

একত্ৰিকৰণ তালিকা তলত উল্লেখ কৰণ হ'ল—

ক্ৰমিক নং	পৰিকল্পনা	মুঠ ধন (টকাত)	মন্তব্য
১	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
২	গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
৩	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
	মুঠ		

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ		
২	দুগ্ধ উৎপাদন		
৩	মৎস্য পালন, হাঁহ-কুকুৰা পালন		
৪	কম্পিউটাৰ		
৫	বাণিজ্য আৰু ব্যৱসায়		
৬	হস্তশিল্প		
৭	যন্ত্ৰপাতি		
৮	মূল্য সংযোজন আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰকৰণ		
৯	পেকিজিং আৰু মাৰ্কেটিং		
১০	শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ		
১১	আত্মসহায়ক গোট/যুটীয়া দায়বদ্ধ গোট/ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু ঋণ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	সৌৰশক্তি		
২	সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীটলাইট		
৩	সিঞ্চন জলসিঞ্চন		
৪	ৰন্ধন গেছ		
৫	পাৰাৰ পাম্প		
৬	প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		
৭	সামূহিক সভাঘৰ আৰু জে এফ এম চি কাৰ্যালয়		
৮	পথ		
৯	জল আৰু অনাময়		
১০	বিদ্যালয়		
১১	স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		
১২	জৈৱিক কৃষি /কেঁচুসাৰ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	নাৰ্ছাৰী		
২	কাঠখৰি ৰোপণ		
৩	জলাশয় নিষ্কাশন		
৪	বন্যপ্ৰাণী আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনী		
৫	শস্য বীমা		
৬	জীৱন বীমা		
৭	পশুধন বীমা		
	মুঠ		

১০.৩ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা আৰু কৌশল ঃ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে তিনিওটা উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কিছুমান হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা কৌশল থাকিব লাগিব। হ্ৰস্বকালীন কৌশল ০-৫ বছৰৰ বাবে আৰু দীৰ্ঘকালীন কৌশল ৫-১০ বছৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ

জীৱিকা কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি— দক্ষতা, উৎপাদন আৰু বিপণন-মূল্য সংযোজন। ৰাইজৰ বাবে প্ৰথমে অতিশয় দৰকাৰী দক্ষতা। দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন মূল পৰ্যায় আৰু অগ্ৰগতি পৰ্যায় হিচাপে চাব পাৰি। এবাৰ বাণিজ্য আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পাছত পুৰুষ-মহিলাসকলোৰে বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে মূল দক্ষতা এবছৰৰ ভিতৰত প্ৰদান কৰিব লাগে। এই সময়ছোৱাত কিছু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে উৎপাদন আৰম্ভ কৰিব পাৰে। গুণগত মান আৰু মূল্যৰ ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰযোগ্য মূল্যায়ন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ উপলব্ধ বজাৰলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাক হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন দুভাগত ভগাব পাৰি। হ্ৰস্বকালীন পদক্ষেপত সৌৰ বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা, এল পি জি সংযোগ, ৰাজহুৱা সভাঘৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ গৃহ নিৰ্মাণ, পানী, অনাময় ব্যৱস্থাৰ উপলব্ধতা আদিক সামৰি ল'ব লাগে। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে জলসিঞ্চন, শক্তিচালিত পাম্প আদি সঁজুলিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনা আৰু দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰে গঠিত। হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বন সুৰক্ষা স্কোৱাডৰ গঠন আৰু সুৰক্ষা, নাৰ্চাৰী উন্নয়ন, জলাশয়ৰ পৰা বালি আঁতৰ কৰা, বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ প্ৰতিৰোধী স্কোৱাড, টঙীঘৰ নিৰ্মাণ আৰু খৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ আদি অন্তৰ্ভুক্ত। দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বৃক্ষৰোপণ, শস্যৰ উন্নতি আৰু বাসস্থান উন্নতি সামৰি লোৱা হৈছে।

১০.৪ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণ, নেটৱৰ্কিং আৰু অংশীদাৰিত্ব

যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) ঃ আন্তঃগাঁথনিৰ সম্পদ সৃষ্টি আৰু গাঁও আৰু বনভূমি উন্নয়নৰ কাৰণে সমল কেন্দ্ৰ হিচাপে জে এফ এম চিক গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰস্তাৱিত জে এফ এম চি কাৰ্যালয়ত ৰাজহুৱা সভাগৃহৰ লগতে আধুনিক সা-সুবিধা যেনে কম্পিউটাৰ, টিভি, জেনেৰেটৰ আদি থাকিব লাগিব। কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰ, তথ্য/হিচাপ ৰখা আৰু আপডেট কৰা আদি কামৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগে। জে এফ এম চি কাৰ্যালয়টো সমল কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ উন্নত কৰিব লাগে। জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ নেটৱৰ্কিং দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু চৰকাৰী আঁচনি সন্দৰ্ভত সজাগতা গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে অংশীদাৰিত্বৰ বিষয়ে তথ্য প্ৰদান কৰিব লাগে।

পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নম্বৰ	শিৰোনাম
i (ক)	ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
i (খ)	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
ii	জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা
iii (ক)	জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ
iii (খ)	বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি
iv	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল
v	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ
vi	পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)
vii (ক)	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায় আৰু সম্পদ মানচিত্ৰ
vii (খ)	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ
vii (গ)	ভেন ডায়েগ্ৰাম
viii	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী
ix (ক)	শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)
x	আলোকচিত্ৰ
xi	জি পি এছ স্থানাংক

পৰিশেষ — I (ক)

ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

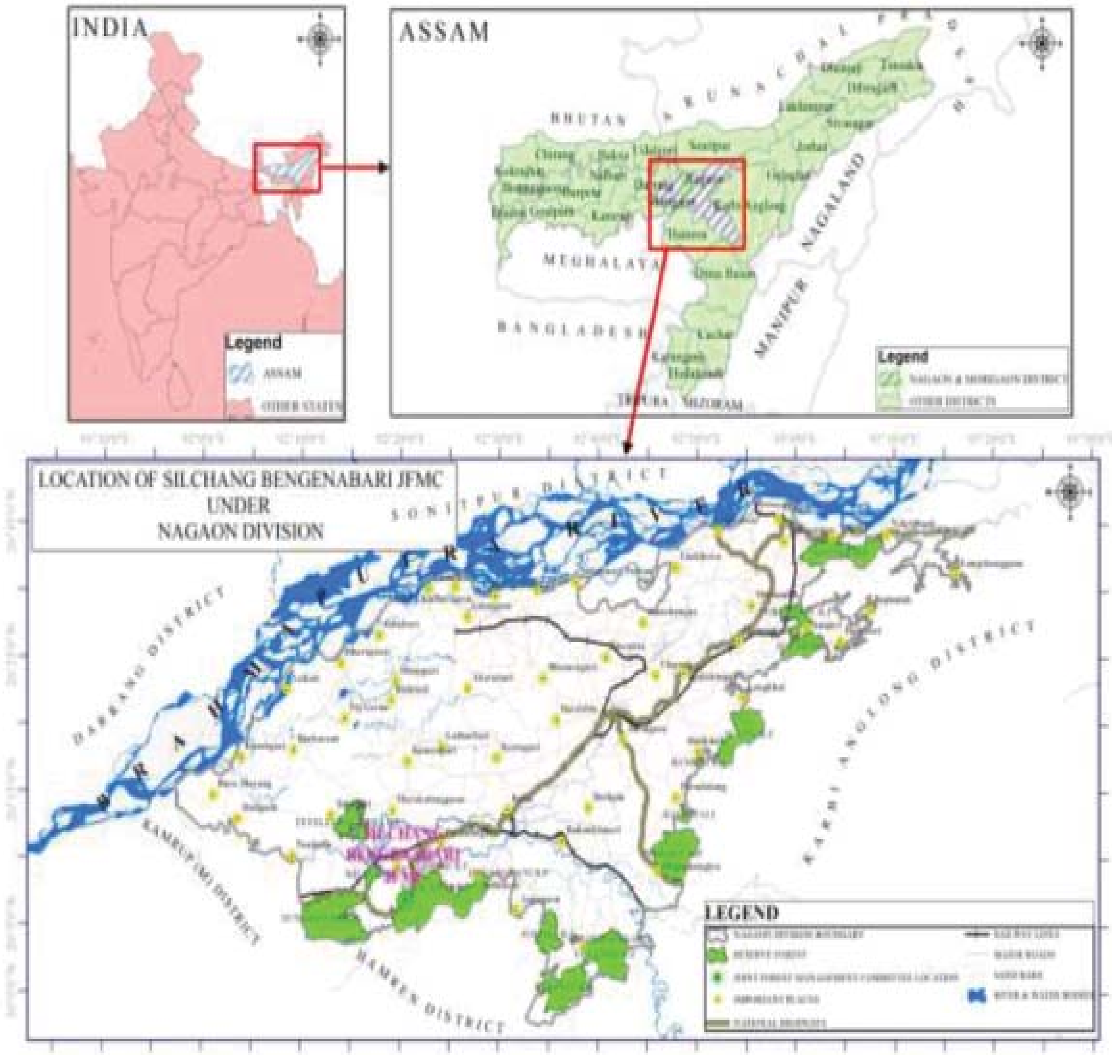

পৰিশেষ— I (খ)
শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

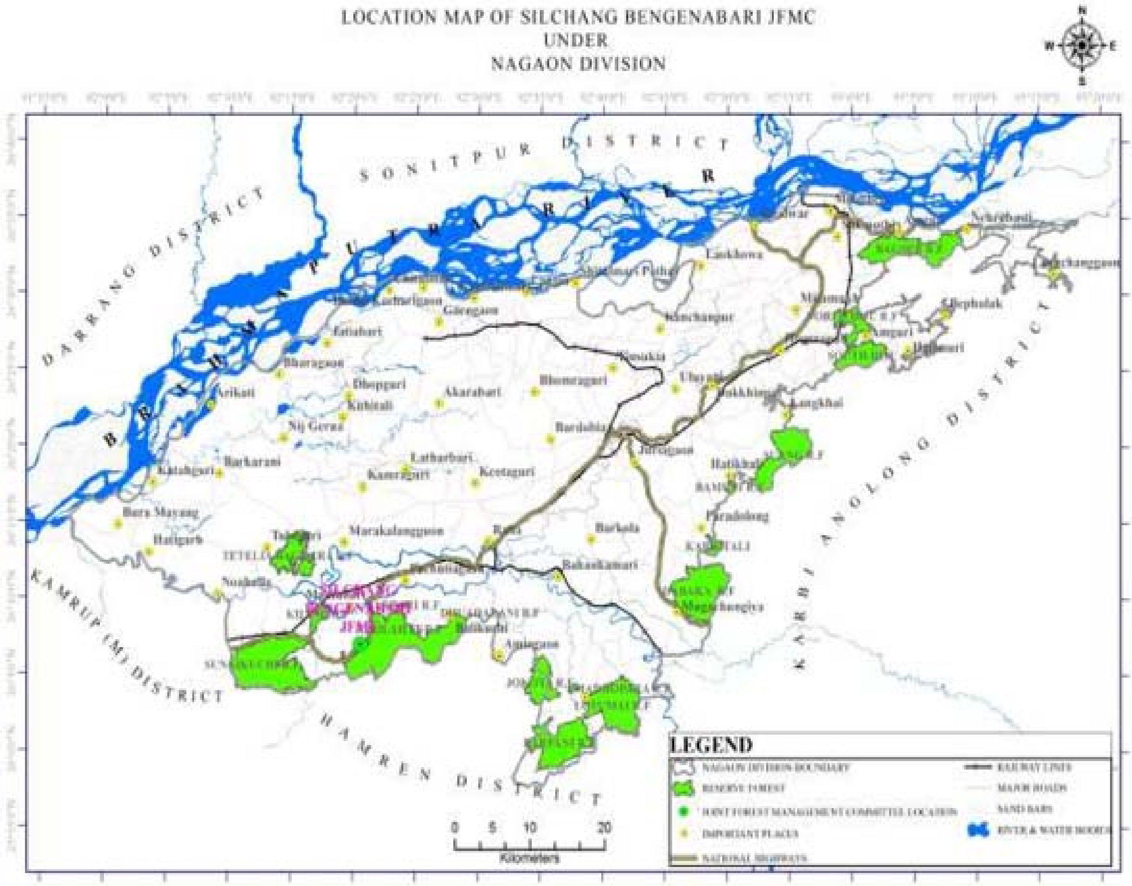

পৰিশেষ — II

জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা

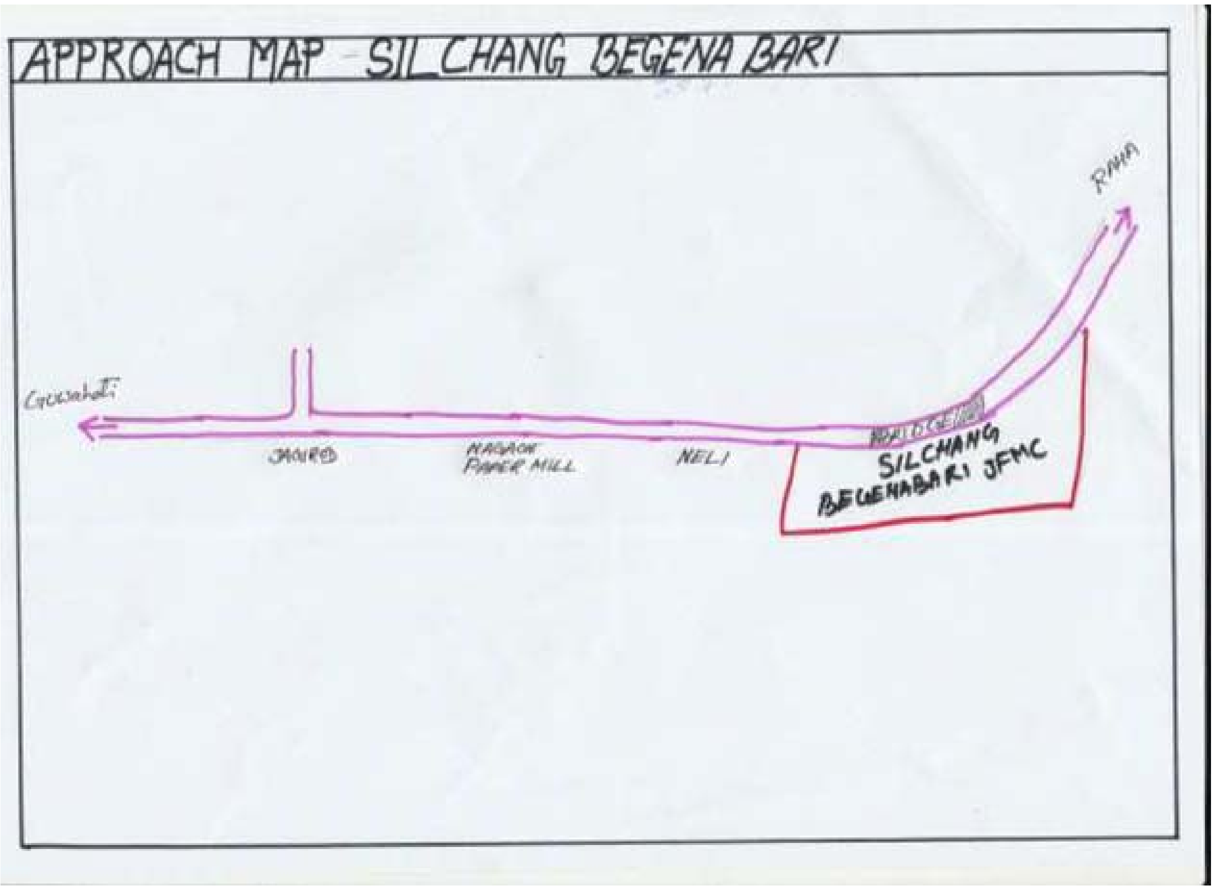

পৰিশেষ— III (ক)

জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ

GOVERNMENT OF ASSAM
DEPARTMENT OF ENVIRONMENT & FORESTS
OFFICE OF THE CONSERVATOR OF FORESTS:
NORTHERN ASSAM CIRCLE: TEZPUR.

Registration No. NAC/N/**37** Dtd. 20/07/2015.

REGISTRATION OF JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE

The **Silchang Bengana Bari** Joint Forest Management Committee formed under **Western Range, Dharamtul** within the jurisdiction of Nagaon Division in Nagaon District is hereby registered in the office of the Conservator of Forests, Northern Assam Circle, Tezpur.

The registration of the committee has been done to facilitate implementation of forestry related projects under the scheme APFBC during 2015-16.

(P.SIVAKUMAR)
CONSERVATOR OF FORESTS
NORTHERN ASSAM CIRCLE::TEZPUR

Conservator of Forest
Northern Assam Circle, Tezpur

পৰিশেষ— III (খ)

বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি

Memorandum of Understanding

We the Members of the Silchang Bengana Bari Joint Forest Management Committee do hereby undertake to perform the duties and functions as detailed in the Rule No. 9 dated 10th November 1998 of the Forest Department, Govt. of Assam for proper protection of the Forests/plantation assigned to this Committee as per the Schedule given hereunder:-

Schedule:-

1	Name of Joint Forest Management Committee	:	Silchang Bengana Bari J.F.M.C
2.	District	:	Morigaon
3.	Sub-Division	:	Morigaon
4.	Police Station	:	Jagiroad
5.	Mouza	:	Uttar Khola
6.	Panchayat	:	Silchang
7.	Status of the land	:	Kholahat Reserve Forest
8.	Area in hectres	:	50 Ha.
9.	Boundary	:	

North : Darapani Gaon

South : Benganabari Makaria Gaon

East : A.T Road

West : Kholahat Reserve Forest

We understand that usufructuary benifist as detailed in the aforesaid rule Dated 07/07/15 shall be allowed only upon satisfactory performance of the duties and function by these committee individual beneficiaries as per the aforesaid rule.

Signature of the Member

J.F.M.C, Silchang Bengenabari

Signature of withness

Name of Member	Address	Signature
1. Mrs. Manhushi Manta (President)	Vill-:- SilchungP.O.:- Silchung P.S.:-Jagiroad,Dist-Morigaon Pin- 782412	:- Manhushi Manta
2. Sri- Akan Ch. Das (Sec.)	Silchung Sub-Beat Under Western Range Dharamtul	:- Akan Ch Das
3. Sri- Balen Konowar	Vill- DahaliP.O.-Silchung P.S. Jagiroad Dist- Morigaon,PIN-782412	:- Sri Balendra Konwar
4. Sri- Kamal Boro	Vill- Silchung DO	:- Sri Kamal Boro
5. Sri- Sanatan Patar	DO	:- Sri Sanatan Patar
6. Sri- Bakindra Konowar	DO	:- Sri Bakindra Konwar
7. Sri- Udhab Patar	Bengenabari DO	:- [illegible]
8. Sri-Rita Boro	DO	:- [illegible]
9. Sr- Rameswari Konwar	DO	[illegible]
10. Sri- Gojlari Konwar	Vill-Dahali DO	[illegible]
11. Sri-Bakuli Patar	Vill-Makaria, P.O.-Nellel DO	:- [illegible]

SIGNATURE OF LOCAL OFFICIALS

Sl. No	Name and Designation
1	[signature]
2	
3	

Contd......

সিরাজগঞ্জ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] সমিতি
অন্তর্ভুক্ত [illegible] [illegible] [illegible] সংখ্যা বিবরণ =

ক্র: নং - বিবরণ		সংখ্যা
১।	[illegible]	= ৬৫৫ জন
২।	" [illegible]	= নাই
৩।	[illegible]	= নাই
৪।	[illegible]	= নাই
৫।	নিবন্ধিত সদস্য	= ৫২ জন
	পুরুষ	= ৪ জন
	[illegible]	= 22
	[illegible]	= 26
৬।	[illegible]	= ৩১০ ([illegible])
৭।	[illegible]	= ২৯৬ জন
৮।	[illegible] সদস্য	= ২৯ জন
৯।	পুরুষ	= ৩৩২ জন
১০।	মহিলা	= ৩২৩ জন

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Contd......

FORMAT OF AGREEMENT TO BE EXECUTED BETWEEN
THE JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE AND
DIVISIONAL FOREST OFFICER OF THE RESPECTIVE FIELD IMPLEMENTATION UNIT

ARTICLES OF AGREEMENT

Agreement No: & Date (To be filled up by the Divisional Forest Officer)

1. This deed of Agreement made in the form of Agreement on the 14....day of Sep/.2015 between the Divisional Forest Officer. Nagaon... Division,.Nagaon Department of Forest, Assam on behalf of the Project Implementation Unit of the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation Society(APFBCS; hereinafter referred to as the First Party) and the President, Treasurer and Member-Secretary of the Executive Committee duly elected by the General Body of the. Silchang..Bengana.Bari... Joint Forest Management Committee Village Silchang... P.O ....Silchang. Panchayat Silchang.. Block Mayong.... Sub-Division...Morigaon District ...Morigaon (Hereinafter referred to as the Second Party) to execute the project works under the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation(APFBC: hereinafter referred to as Project Works) on the following terms and conditions for proper protection and development of the Forest(s)/ Plantation(s) assigned to this committee as per the schedule given hereunder.

SCHEDULE:

a. Name of the Joint Forest Management Committee — Silchang Bengana Bari J.F.M
b. District — Morigaon
c. Division — Nagaon
d. Range — Western Range, Dharamtul
e. Section — Silchang Sub-Beat
f. Beat
g. Block, Compartment No: —
h. Area(Ha) — 50 Ha.
i. Boundary :

North Dareopani Gaon East A.T. Road
South Benganabari Makoria Gaon West Kholahat Reserve Forest.

j. Pictorial Map showing JFMC area (not to scale)

Contd......

2. Disbursement of funds:

i. The Second Party shall open a Joint Current Account in the name of 'Forestry Account and Community Account' in any Nationalized Commercial Banks, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii. The First party in consultation with the Circle Conservator shall nominate an Officer not below the rank of Forester-I for opening and operating the Joint Account in the name of 'Forestry Account' as per the guidelines prescribed in the APFBC Operational Manual and/ or JFMC&EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party.

iii. Payment of necessary funds to the Second Party shall be released by the First Party as per the guidelines prescribed in the APFBC Society' Operational Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

3. Maintenance of Accounts:

i. The second party shall maintain separate accounts for all expenditure incurred out of the fund provided from time to time for execution of Project works. Such Accounts shall be made available to the First Party or Project Implementation Unit or its authorized representatives for the purpose for inspection . The First Party shall be responsible for submission of expenditure statement and also necessary records to the PMU, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC &EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii. The First Party and also the Second Party shall have to maintain a register where all relevant data of civil works and inputs receipt records etc. shall be maintained properly. The register shall be kept open for all inspecting officers related to the implementation of the APFBC

iii. In case of any event of misuse of funds, the First Party shall have right to stop operation of the Bank Accounts of the Second Party and to be followed by enquiry as may be deemed proper by the First Party.

4. Completion of Project work:

i. The Project Work shall be completed within the time frame of the annual action plan prepared as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

5. Duties and responsibilities of the First party

i. The First party in consultation with the respective Circle Conservator shall demarcate the forest area, where the Second Party shall be allowed to undertake all the project activities and discharge all the responsibilities as per the guidelines

Contd......

prescribed in the APFBC's JFMC & EDC Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii. The First Party shall ensure that the activities of the Second Party are in accordance with the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual and JFMC & EDC Manual, other rules, instructions and directions of Government of India and Government of Assam in force.

iii. Until such time as the Second Party can undertake the task, any Forest Officer not below the rank of the Range Officer, as nominated by the First Party, shall prepare estimates for works.

iv. The First Party in consultation with the PMU, APFBC Society shall impart training to Joint Forest Management Committee members on aspects of Forest Management including basic inventory collection, management planning, map interpretation, silviculture, nursery raising, grafting of HYV, etc.

v. The First Party shall have the right to instruct to stop or suspend any activity at any stage if there is any deviation from the specification prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party, or violation of any of the terms of this agreement and demand recovery of its payments.

Duties and responsibilities of the Second Party:

i. Apart from observing all the duties and responsibilities as prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party; the Second Party shall be responsible to manage and implement all the decisions of the Joint Forest Management Committee.

ii. The Second Party shall be responsible for maintaining the record of the proceedings and other documents like Chequebooks, joint Account, Minutes Book, Executive Committee Resolution book, Annual Plan, Micro-plan, and Estimates for Works etc.

iii. The Second Party shall assign duties and responsibilities to the members and may constitute sub-committees as needed with a view to ensure implementation of the Joint Forest Management Committee micro-plan and for effective discharge of their prescribed duties and responsibilities.

iv. The Second Party in consultation with the General Body shall evolve methodology on all issues relating to membership, conflict resolution, encroachments, customary rights and benefit sharing.

v. The Second Party shall prepare a Micro Plan for Project Works as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

vi. It shall be the responsibility of the Second Party to account for and manage the funds and other resources received from the Government, other sources and the funds internally generated, in accordance with sound financial standards and practices.

vii. The Second Party shall identify and fix the responsibility on the members of the Joint Forest Management Committee who commit specific offences like grazing

Contd......

in the Forest and plantation areas, non-cooperation and disobedience towards decisions of the General Body and Executive committee and inflict Penalties as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

viii. The Second Party shall ensure that the procurements are made as specified in the Procurement Procedure Manual of the APFBC Society as provided by the First Party and also as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ix. The Second Party shall be responsible for bringing any discrepancy or irregularity to the notice of the representative of the First Party

x. The Second Party shall abide by the technical suggestion/ direction of the First Party or his representatives.

xi. The Second Party shall ensure that there is no mis-utilization of the fund during execution of the Project Works.

xii. The Second Party shall pay all duties, taxes and other levies payable against procurement of inputs.

xiii. The Second Party shall exercise its rights under this agreement in such manner as to protect the interests of the French Development Agency and First Party.

xiv. The second party shall be responsible for maintenance and security of the property / equipment, if any supplied to individuals / communities as part of the project and ensures the same is not mis-utilized.

7. <u>Dispute Settlement</u>:

During execution of work, any dispute arises between the two parties, relating to any aspect of this agreement, the parties shall first attempt to settle the dispute through mutual and amicable consultation. If the dispute is not settled through such consultation, the matter may be referred for arbitration to the Chairman of the DACC.

Signature of the First Party (Officers of the Forest Department, Assam.)

Sl.No.	Name & Designation	Signature
1.	(Divisional Forest Officer)	[signature] Divisional Forest Officer, Nagaon Division
2.	(Forest Range Officer)	

Signature of the Second Party (Members of the Committee)

	Name & Address :	Signature
1.	(President) [illegible]	1. [signature]
2.	(Treasurer) [illegible]	2. [signature]
3.	(Member-Secretary) Sri Rajani Kanta Saikia	3. [signature]

Contd......

Signature of Witnesses

Name & Address :

1. [illegible]

2. Sri Balen ch. Konwar

3. [illegible]

Signature

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

পৰিশেষ— IV

শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল

Wester Dharamtul
Silchang Bengenabari

Sl/No	Name	Age	Sex	Address	Edu. Qua
1.	Smt. Mankuchi Manta	44	F	Silchang	H.S. pass
2.	Sri Rajani Kanta Saikia	48	M	Sonapur	
3.	" Balendra Konwar	32	M	Dahali	X pass
4.	" Udhab Patar	48	M	Bengenabari	High Sch
5.	Smt. Rameswari Konwar	55	F	Dahali	High Sch
6.	" Bakuli Patar	35	F	Makaria	H.S.L.C. Pas
7.	Sri Kamal Baro	42	M	Silchang	
8.	" Bakindra Konwar	44	M	"	
9.	" Sanatan Patar	30	M	"	
10.	Smt. Golapi Konwar	44	F	"	H.S.L.C pas
11.	" Rita Baro	52	F	"	

Smt. Mankuchi Manta
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date..........

Sri Rajani Kanta
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date..........

পৰিশেষ— V

বাঘেখাইতী জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ

কাৰ্যকৰী সদস্যৰ নাম (বাঁওফালৰ পৰা সোঁফাললৈ) ঃ

১) বলেন্দ্ৰ কোঁৱৰ ২) গোলাপী কোঁৱৰ ৩) ৰীতা বড়ো ৪) জ্যোতিষ হাটাৰী
৫) ৰামেশ্বৰী কোঁৱৰ ৬) বকুলী পাটৰ ৭) মনকুচি মাণ্টা (সভাপতি) ৮) সনাতন পাটৰ ৯) উদ্ধৱ পাটৰ
১০) ৰজনীকান্ত শইকীয়া (সম্পাদক) ১১) কমল বড়ো

পৰিশেষ— VI

পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

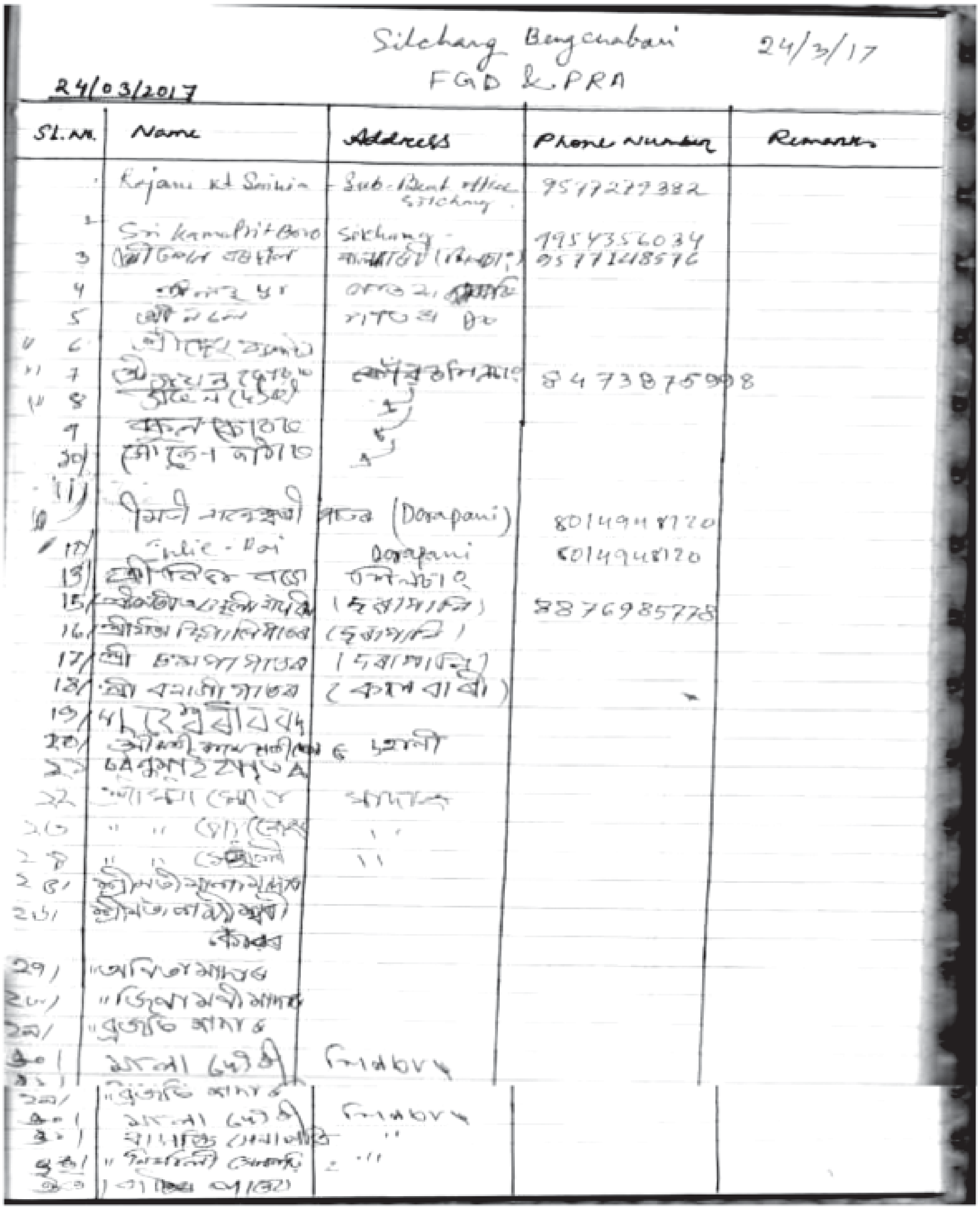

Silchang Bengchabari FGD & PRA 24/3/17

24/03/2017

Sl. No.	Name	Address	Phone Number	Remarks
1	Rajani Kt Saikia	Sub-Beat office Silchang	9577277382	
2	Sri Kamalhit Boro	Silchang	7954356034	
3	[illegible]	[illegible]	9577148576	
4	[illegible]	[illegible]		
5	[illegible]	[illegible]		
6	[illegible]			
7	[illegible]	[illegible]	8473875998	
8	[illegible]			
9	[illegible]			
10	[illegible]			
11	[illegible]	[illegible] (Dorapani)	8014948770	
12	[illegible]	Dorapani	8014948120	
13	[illegible]	[illegible]		
15	[illegible]	[illegible]	8876985778	
16	[illegible]	[illegible]		
17	[illegible]	[illegible]		
18	[illegible]	[illegible]		
19	[illegible]			
20	[illegible]	[illegible]		
21	[illegible]			
22	[illegible]	[illegible]		
23	[illegible]			
24	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
[illegible]	[illegible]			
30	[illegible]	[illegible]		

Contd..

Silchang Bengenabari
FGD & PRA

24/3/17

SL NO	NAME	Adress	Ph. NO	Remarks
34	Dipunam kalita	RhVN		
35	শ্ৰীমতী প্ৰভা গোঁহাই			
36	শ্ৰীমতী বকুলী হাজৰিকা	শিলচাং	8876393391	
37	শ্ৰী কালি কি মেধি			
38	শ্ৰীমতী নিলাঞ্জনা কোঁৱৰ			
39	Ankita kakati	RGVN		
40	Nirmali Borua	RGVN.		
41	Dipunam kalita	RGVN.		
42	Usharta Das	RGVN.		

পৰিশেষ— VII (ক)

শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায় আৰু সম্পদ মানচিত্ৰ

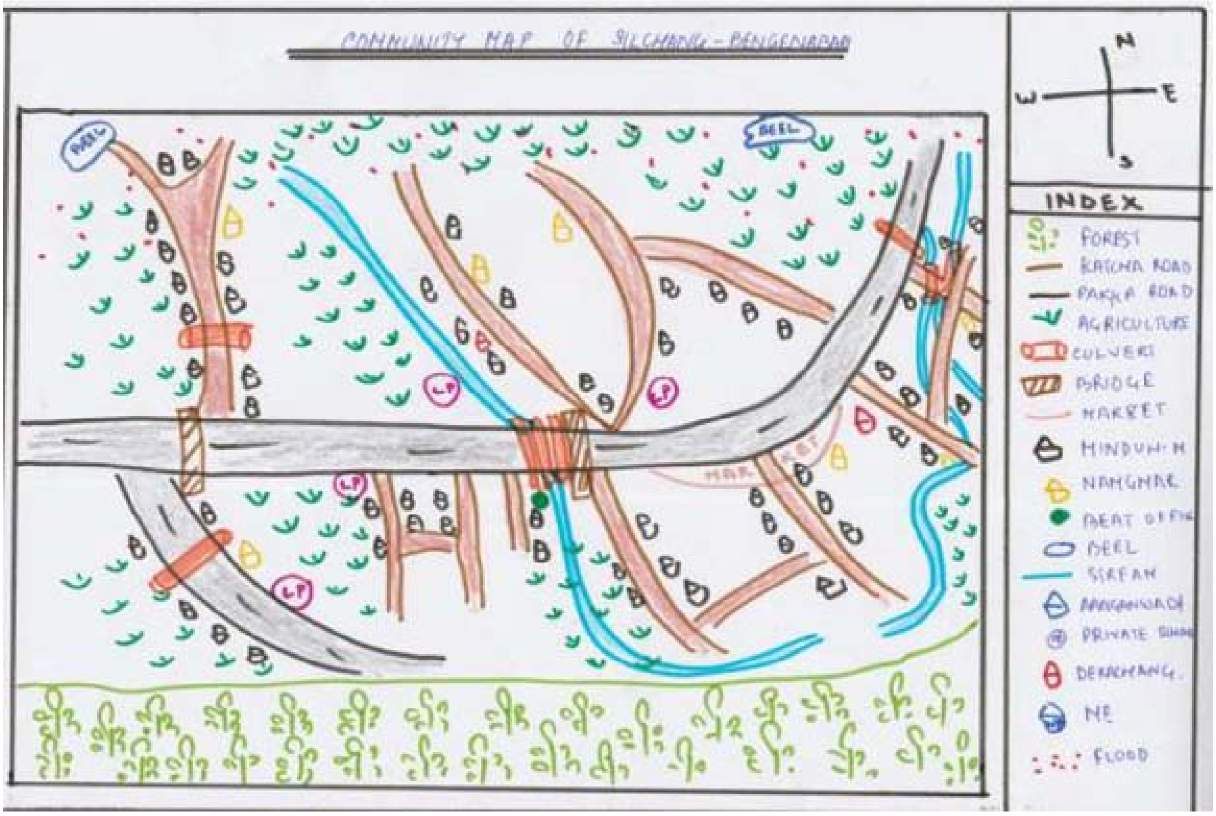

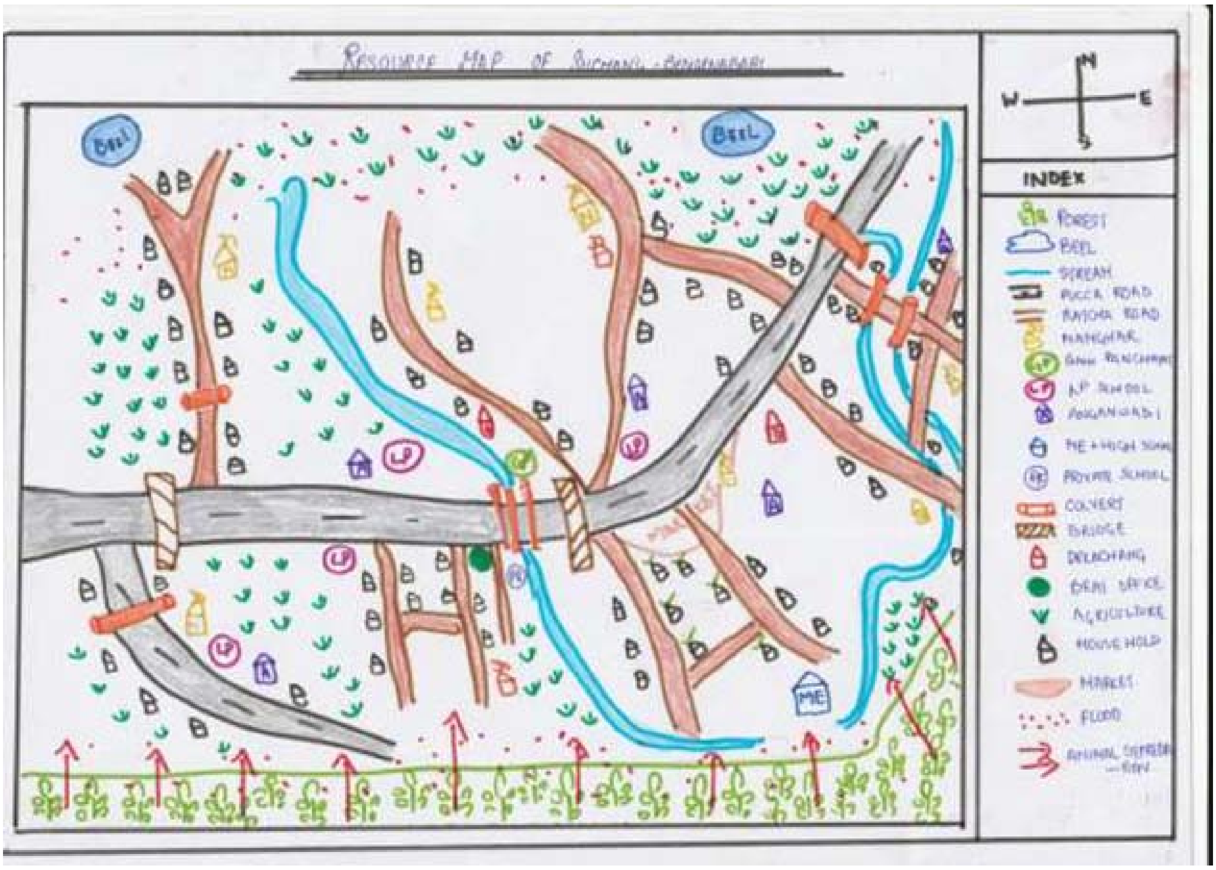
RESOURCE MAP OF
BEEL
N
W
E
S
INDEX
FOREST
BEEL
STREAM
PUCCA ROAD
KATCHA ROAD
COLVERT
BRIDGE
AGRICULTURE
HOUSE HOLD
MARKET
FLOOD

পৰিশেষ— VII (খ)

শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ

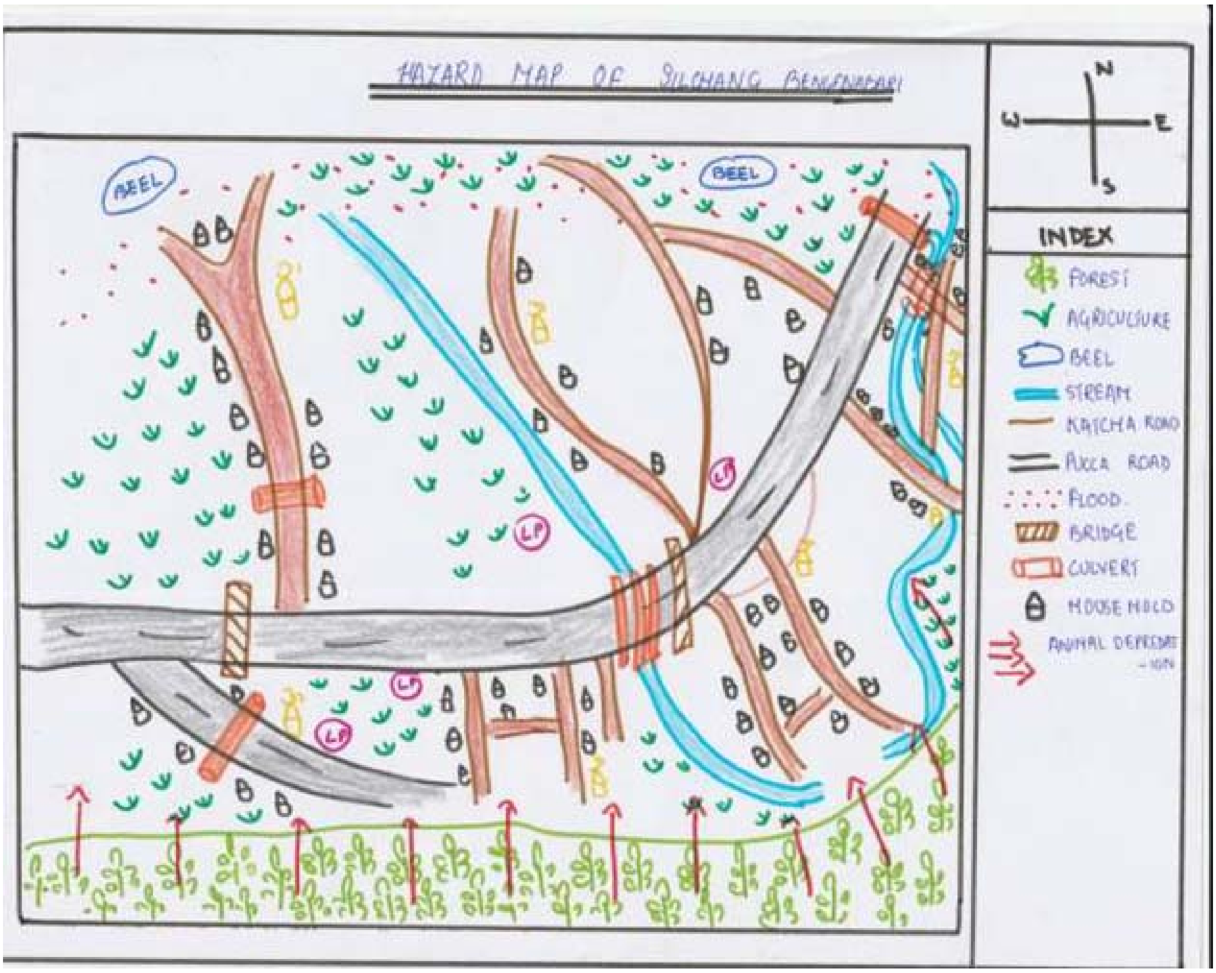

পৰিশেষ— VII (গ)

ভেন ডায়েগ্ৰাম

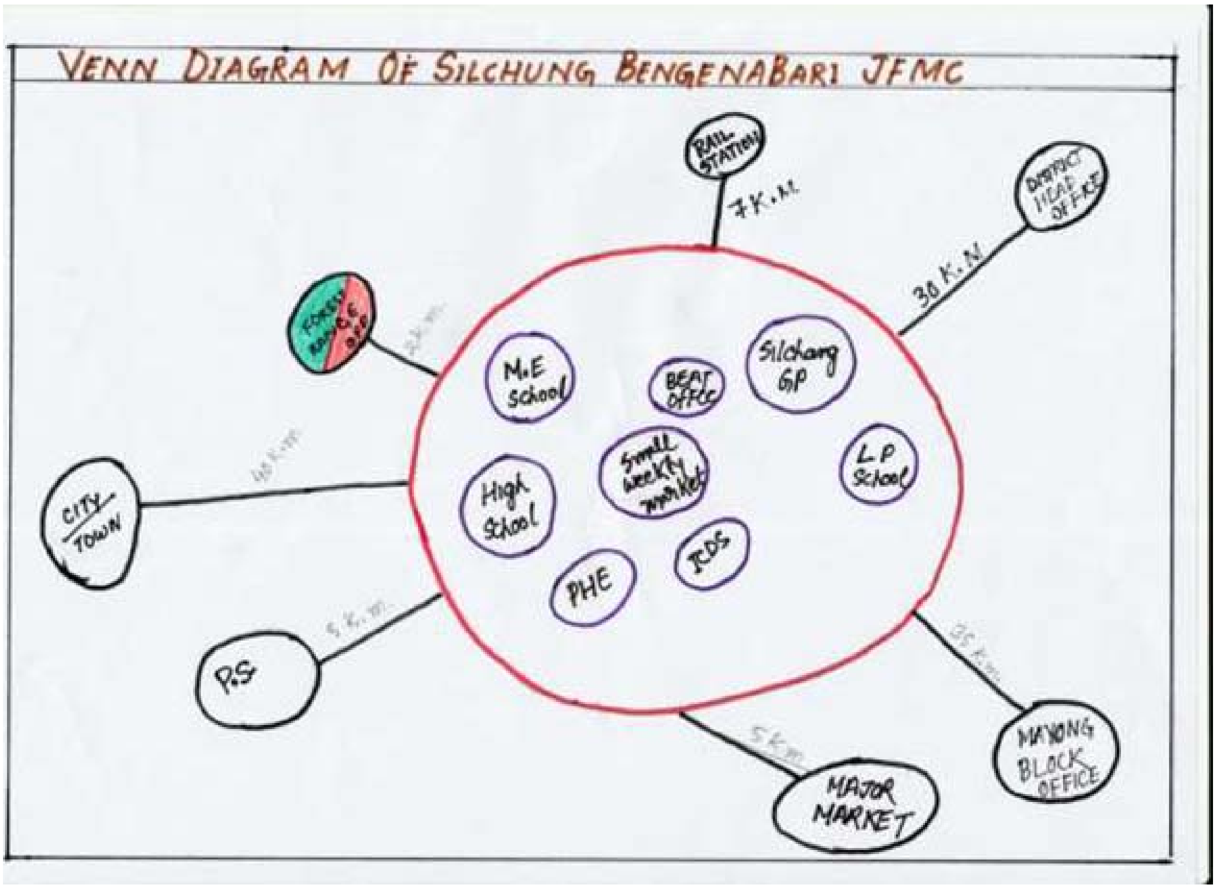

প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী

~~[illegible]~~

EPA LIST

Sl No	Activities	Details	Budget
1	Community Hall	1. conference Hall – 25'x45' fit 2. J.F.M.C office Room. 10'x12 fit 3. Traning & production centre. 4. Toilet – 2X 6'x6' with running water. 5. Local produce Show room. 6. Secretariat Table. 1 NOS. 7 Chiar – 30 NOS. 8. Steel Almira. – 1 NOS. 9. Show case. 2 NOS. 10. Location – Near Sansayat Bhaban. (Community Land) 3 katha 11. Boundary wall.	12 Lakh.
2	Fisheries	~~1. A pond for wild animal to drink water [illegible]~~	8 Lakh.
3	Provision of supply drinking water.	Reserver at Sakhawa hill near Bampara, Sarapani villag.	5 Lakh.
4	Live stock farming	Distibution of farming, pig, putry. Duck etc among community.	4 Lakh.

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

Sri Rajani kanta Saikia
President/Secretary
J.F.M.C
Silchang Bengenabari
Date: 24-4-2017

Sri Mankhuchi Member
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date 24-4-2017

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

পৰিশেষ— IX (ক)

শিলছাং বেঙেনাবাৰী জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)

[illegible]

List of weaving training

ক্ৰমিক নং	নাম	স্বামীৰ নাম	ঠিকনা
1.	শ্ৰীমতী [illegible]	[illegible]	শিলছাং
2.	" [illegible]	[illegible]	"
3.	" [illegible]	[illegible]	"
4.	" [illegible]	[illegible]	"
5.	" [illegible]	[illegible]	"
6.	" [illegible]	[illegible]	"
7.	" [illegible]	[illegible] "	"
8.	" [illegible]	[illegible]	"
9.	" [illegible] "	[illegible]	"
10.	" [illegible]	[illegible]	"
11.	" [illegible]	[illegible]	"
12.	" [illegible]	শ্ৰী [illegible]	"
13.	" [illegible]	" [illegible]	"
14.	" [illegible]	" [illegible]	[illegible]
15.	" [illegible]	" [illegible]	"
16.	" [illegible]	" [illegible]	"
17.	" [illegible]	" [illegible]	"
18.	" [illegible]	" [illegible]	"
19.	" [illegible]	" [illegible]	শিলছাং
20.	" [illegible]	" [illegible]	"
21.	" [illegible]	" [illegible]	"
22.	" [illegible]	" [illegible]	"
23.	" [illegible]	" [illegible]	[illegible]
24.	" [illegible]	" [illegible]	"
25.	" [illegible]	" [illegible]	"
26.	[illegible]	" [illegible]	"
	" [illegible]	" [illegible]	

[illegible] Forest Officer [illegible] Division

Contd......

23.	" ছনিতা আঙছ	" মৈতেম আঙছ	বেঙেনা বাৰী
24	" জ্যোতি আঙছ	" গোবিন্দ আঙছ	"
25	" কুমাৰী আঙছ	" বিশ্বনাথ আঙছ	"
26	" স্বৰ্ণলতা আঙছ	" বিষ্ণুৰাম আঙছ	"
	" বজ্ৰন্তী আঙছ	" [illegible] আঙছ	

Smt. Mondamohi Mudoi
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date……………

Rajani Kanta Sinlin
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date……………

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

ক্ৰমিক নং	নাম	স্বামীৰ নাম	ঠিকনা
28.	শ্ৰীমতী চিত্ৰা আঙছ	শ্ৰী ভূপেন আঙছ	বেঙেনাবাৰী
29.	শ্ৰীমতী ধন্য আঙছ	" বিষ্ণু আঙছ	
30,	শ্ৰীমতী যমুনা আঙছ	" দ্বিজেন্দ্ৰ আঙছ	

Smt. Mondamohi Mudoi
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date……………

Sri Rajani Kanta Sinlin
President/Secretary
J.F.M.C.
Silchang Bengenabari
Date……………

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

পৰিশেষ— X

আলোকচিত্ৰ

ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচীৰ সময়ত জিৰণী	ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচীৰ সময়ত বৃক্ষ ৰোপণ
এফ জি ডি	পি আৰ এ মানচিত্ৰায়ন
গাঁৱৰ সদস্যসকলৰ সৈতে মত বিনিময়	বয়ন

পৰিশেষ— XI
জি পি এছ স্থানাংক

১।অসম গ্ৰামীণ বিকাশ বেংক	উত্তৰ-২৬°০৭´০০.৭´´ পূব-৯২°২০´৩৪.৬´´
২। পঞ্চায়ত ভৱন	উত্তৰ-২৬°০৭´০১.৪´´ পূব-৯২°২০´৩৩.৮´´
৩।ৰাজীৱ গান্ধী সেৱা কেন্দ্ৰ	উত্তৰ-২৬°০৭´০০.৯´´ পূব-৯২°২০´৩৫.২´´
৪।শিলছাং বজাৰ	উত্তৰ-২৬°০৯´.০৭´´ পূব-৯২°২১´১৭´´

सत्यमेव जयते

GOVERNMENT OF ASSAM
DEPARTMENT OF ENVIRONMENT & FORESTS
OFFICE OF THE DIVISIONALFOREST OFFICER: NAGAON DIVISION NAGAON

Phone & Fax No. 03672-233610
EmailID- dfonagaont@gmail.com.

Letter No. FNGT/A/APFBC/2018/151

Dated – 20/01/2018

To,

The Project Director, APFBC, Society
Panjabari , Guwahati - 37.

Subject: Regarding approval of Microplan **(Assamese version)** of 9 nos. JFMC under Nagaon Division, Nagaon of APFBC .

Sir,

With reference to the subject cited above, I have the honour to submit herewith the approved Microplan **(Assamese version)** of 9 nos. JFMC i.e. Kandapara, Madhabpara, Padumoni, Baghekhaity, Borghat, Rekhapahar, Borarajagaon, Daponibori & Sichang Benganabari JFMC under this Division.

This is for favour of your kind information and necessary action.

Enclosed : As stated above.

Yours faithfully

(Suvasish Das, IFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon Division, Nagaon.

Letter No. FNGT/B/APFBC/2017/491

Dated – 20/01/2018

Copy to :

1. The Executive Director, Rashtriya Gramin Vikas Nidhi, Rajgarh Road, Guwahati -03 for information.

(Suvasish Das, IFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon Division, Nagaon.